

پایش محیط کسب‌وکار ایران در تابستان ۱۳۹۳
ارزیابی ۲۶۵ شکل اقتصادی سراسر کشور
از مؤلفه‌های ملی محیط کسب‌وکار در ایران

معاونت پژوهش‌های اقتصادی
دفتر: مطالعات اقتصادی

کد موضوعی: ۲۲۰
شماره مسلسل: ۱۴۱۴۲
بهمن‌ماه ۱۳۹۳

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۳.....	روش‌شناسی گزارش پایش محیط کسب‌وکار ایران
۶.....	ارزیابی ۲۶۵ تشکل اقتصادی سراسر کشور از مؤلفه‌های ملی محیط کسب‌وکار در تابستان ۱۳۹۳
۱۲.....	نتایج ارزیابی پایش محیط کسب‌وکار ایران در تابستان ۱۳۹۳
۱۶.....	تحلیل وضعیت محیط کسب‌وکار ایران در تابستان ۱۳۹۳ بر اساس نظریه عمومی کارآفرینی شین
۲۵.....	پاسخ تشکل‌های اقتصادی به دو سؤال ویژه تابستان ۱۳۹۳
۲۷.....	پیوست‌ها
۳۹.....	منابع و مأخذ

پایش محیط کسب‌وکار ایران در تابستان ۱۳۹۳ ارزیابی ۲۶۵ تشکل اقتصادی سراسر کشور از مؤلفه‌های ملی محیط کسب‌وکار در ایران

چکیده

گزارش‌های فصلی پایش محیط کسب‌وکار ایران از تابستان ۱۳۸۹ به‌طور مستمر توسط مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با همکاری تشکل‌های اقتصادی سراسر کشور تهیه و منتشر می‌شود. این گزارش‌ها، ارزیابی تشکل‌های اقتصادی ایران از مؤلفه‌های ملی محیط کسب‌وکار در ایران را ارائه می‌کند. براساس پاسخ ۲۶۵ تشکل اقتصادی از سراسر کشور به پرسشنامه این گزارش، برآیند (میانگین وزنی) ارزیابی ۲۱ مؤلفه ملی محیط کسب‌وکار ایران در تابستان ۱۳۹۳، ۵/۷۶ از ۱۰ (۱۰ بدترین ارزیابی) است که اندکی مناسب‌تر از ارزیابی بهار ۱۳۹۳ (با میانگین ۵/۹۷) است. همچنین تشکل‌های مشارکت‌کننده در این پیمایش‌ها، محیط کسب‌وکار ایران در تابستان ۱۳۹۳ را در مقایسه با فصل مشابه سال قبل (تابستان ۱۳۹۲ با میانگین ۶/۰۴ از ۱۰) نیز مساعدتر ارزیابی کرده‌اند. این مطالعه نشان می‌دهد از نظر تشکل‌های اقتصادی مشارکت‌کننده در تهیه این گزارش، برآیند ارزیابی مؤلفه‌های ملی محیط کسب‌وکار در ایران طی تابستان ۱۳۹۳ همچنان در وضعیت نامساعد (۵/۷۶ از ۱۰) قرار داشته است. در این مطالعه، به‌ترتیب سه مؤلفه «مشکل دریافت تسهیلات از بانک‌ها»، «ضعف بازار سرمایه در تأمین مالی تولید و نرخ بالای تأمین سرمایه از بازار غیررسمی» و «ترخ بالای بیمه اجباری نیروی انسانی» نامناسب‌تر از بقیه مؤلفه‌ها ارزیابی شده‌اند و مؤلفه‌های «ضعف زیرساخت‌های تأمین برق»، «تمایل مردم به خرید کالاهای خارجی و تقاضای کم برای محصولات ایرانی مشابه» و «تعرفه پایین کالاهای وارداتی و رقابت غیرمنصفانه محصولات رقیب خارجی در بازار» نسبت به سایر مؤلفه‌ها در تابستان ۱۳۹۳ بهتر ارزیابی شده‌اند.

تشکل‌های اقتصادی استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، کردستان، خراسان شمالی و خراسان جنوبی به‌ترتیب با میانگین ارزیابی ۷/۶۲، ۷/۲۸، ۶/۹۳ و ۶/۸۹ مجموعاً ارزیابی بدتر و تشکل‌های اقتصادی استان‌های زنجان، گیلان، اردبیل و سمنان به‌ترتیب با میانگین ارزیابی ۵/۰۶، ۵/۰۹، ۵/۲۵ و ۵/۳۳ مجموعاً ارزیابی بهتری نسبت به سایر استان‌ها از وضعیت مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار در تابستان ۱۳۹۳ ارائه کرده‌اند.

در پرسشنامه مربوط به این مطالعه، دو سؤال درباره مهم‌ترین مسائل روز کسب‌وکار ایران پرسیده شد که برآیند پاسخ ۲۶۵ تشکل اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه به این ترتیب است:

سؤال ۱. میزان فروش شرکت‌های عضو تشکل شما در نیمه سال ۱۳۹۳ نسبت به نیمه سال گذشته چه تفاوتی کرده است؟

۱. بیشتر شده (۱۰ درصد)

۲. تفاوت محسوسی نکرده (۳۹ درصد)

۳. کمتر شده (۴۵ درصد)

۴. بی‌پاسخ (۷ درصد)

سؤال ۲. قیمت خدمات و مواد اولیه مورد استفاده شرکت‌های عضو تشکل شما در نیمه سال ۱۳۹۳ نسبت به نیمه سال گذشته مجموعاً چه تفاوتی کرده است؟

۱. بیش از ۲۰ درصد کاهش یافته (۲ درصد)

۲. بین ۱۰ تا ۲۰ درصد کاهش یافته (۴ درصد)

۳. تا ۱۰ درصد کاهش یافته (۴ درصد)

۴. تقریباً ثابت مانده (۱۵ درصد)

۵. تا ۱۰ درصد افزایش یافته (۸ درصد)

۶. بین ۱۰ تا ۲۰ درصد افزایش یافته (۲۳ درصد)

۷. بیش از ۲۰ درصد افزایش یافته است (۳۴ درصد)

۸. بی‌پاسخ (۱۱ درصد)

مقدمه

مؤلفه‌های ملی محیط کسب‌وکار، مجموعه عواملی هستند که به‌طور مشترک بر اداره و عملکرد همه بنگاه‌ها در جامعه مورد مطالعه اثر می‌گذارند، اما تقریباً خارج از کنترل مدیران بنگاه‌ها هستند. محیط کسب‌وکار عمدتاً در حوزه بنگاه‌های کوچک و متوسط بررسی و مطالعه می‌شود، زیرا بنگاه‌های بزرگ تا حدودی می‌توانند با صرف هزینه‌هایی مانند تبلیغات برای تغییر فرهنگ مصرفی و یا عملیات لابی در محافل سیاستگذار، عوامل خارجی مؤثر بر اداره و عملکرد بنگاه‌هایشان را مهار کنند، اما بنگاه‌های کوچک و متوسط چنین قابلیت‌هایی ندارند و به همین دلیل بهبود محیط کسب‌وکار برای بنگاه‌های کوچک و متوسط اهمیت زیادی دارد.

گزارش حاضر، شانزدهمین گزارش مستمر فصلی است که با ابزار پرسشنامه و براساس «ادراک‌سنجی» تشکل‌های اقتصادی در سراسر کشور از وضعیت ۲۱ مؤلفه محیط کسب‌وکار ایران در دوره سه‌ماهه تابستان ۱۳۹۳ تهیه شده است.

مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار در این گزارش طی زمستان ۱۳۸۸ تا بهار ۱۳۸۹ به روش دلفی با

مشارکت ۸۰ تشکل اقتصادی سراسری به دست آمده است. مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار در این گزارش‌ها به اقتضا و متناسب با شرایط اقتصاد ایران شناسایی و تعریف شده‌اند و با شاخص‌های مشهور بین‌المللی نظیر شاخص «انجام کسب‌وکار» بانک جهانی^۱ یا گزارش جهانی رقابت‌پذیری^۲ تفاوت‌هایی دارند. در بخش اول این گزارش، ارزیابی تشکل‌های اقتصادی از وضعیت مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار در ایران طی تابستان ۱۳۹۳ ارائه می‌شود. در این بخش، اختصاص نمره ۱۰ به هر مؤلفه به منزله بدترین ارزیابی از وضعیت آن مؤلفه بر محیط کسب‌وکار است و نمره ۱، به این معنی است که آن مؤلفه در دوره مورد بررسی، بر عملکرد یا اداره بنگاه‌های تحت پوشش تشکل ارزیابی‌کننده، تأثیر نداشته است. در بخش دوم این گزارش پاسخ تشکل‌های مشارکت‌کننده به دو سؤال خاص مربوط به دوره زمانی تهیه این تحقیق در تابستان ۱۳۹۳ ارائه شده است.

روش‌شناسی گزارش پایش محیط کسب‌وکار ایران

گروه مطالعات محیط کسب‌وکار در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در ابتدای تشکیل در زمستان ۱۳۸۸، براساس تعریف «محیط کسب‌وکار»، از حدود ۸۰ تشکل اقتصادی سراسر کشور شامل اتاق‌های بازرگانی صنایع و معادن، انجمن‌های مدیران صنایع، شوراهای اصناف، خانه‌های صنعت و معدن و کانون‌های عالی کارفرمایی، درخواست کرد تا «عواملی که بر عملکرد و اداره بنگاه‌های زیرمجموعه خود مؤثر؛ اما خارج از کنترل مدیران بنگاه‌ها هستند»^۳ را معرفی کنند. طی سه مرحله نظرخواهی مکرر با روش دلفی از جامعه آماری یاد شده، در طول بهمن‌ماه ۱۳۸۸ تا خردادماه ۱۳۸۹، مجموعاً ۲۲ عامل یا مؤلفه محیط کسب‌وکار ایران شناسایی شد.

در تدوین این مؤلفه‌ها تلاش شد هر مؤلفه با تعابیری معرفی شود تا حداکثر مفاهمه و برداشت از مفهوم هر مؤلفه میان تدوین‌کننده، خوانندگان گزارش و نیز ارزیابی‌کنندگان هر مؤلفه ایجاد شود. به همین دلیل برخی مؤلفه‌ها با عباراتی نسبتاً مفصل توصیف شده‌اند. درحالی که مؤلفه‌های مشابه در گزارش‌های بین‌المللی با عبارات کوتاه‌تری معرفی می‌شوند، در این گزارش‌ها هر مؤلفه از چندین نامگر تشکیل شده که مفاهمه و دقت آن گزارش‌ها را بیشتر کرده است.

در این گزارش به‌منظور محاسبه شاخص ارزیابی هر مؤلفه ابتدا میانگین ارزیابی تشکل‌های هر استان در هر بخش P_{ij} محاسبه شد. در فرمول زیر P_{ijk} ارزیابی تشکل‌های اقتصادی مشارکت‌کننده (n) هر استان (i) در هر بخش (j) است و اندیس k نشان‌دهنده تشکل مورد نظر است.

$$P_{ij} = \frac{\sum_{k=1}^n P_{ijk}}{n}$$

1. Ease of Doing Business Index
2. Global Competitiveness Report

۳. جمله داخل گیومه، تعریف محیط کسب‌وکار (Business Environment) محسوب می‌شود.

شایان ذکر است در مواردی که میانگین ارزیابی هر استان در هر بخش موجود نبود از برآورد آن براساس دوره‌های گذشته استفاده شد.

وزن‌های استانی W_i برای محاسبه شاخص هر مؤلفه براساس سهم استان از تولید ناخالص داخلی بدون نفت کل کشور و وزن‌های بخشی S_j براساس سهم بخش از تولید ناخالص داخلی بدون نفت کل کشور محاسبه شده است. شایان ذکر است که وزن تشکلهای اقتصادی که در بیش از یک استان شعبه داشته و ماهیت سراسری دارند^۱ با وزن ۵۰ درصد از نظر تعلق استانی لحاظ شده‌اند.

جدول ۱. وزن‌های بخشی S_j

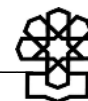
بخش مربوطه	وزن براساس سهم هر بخش از تولید ناخالص داخلی بدون نفت سال ۱۳۹۰ (درصد)
کشاورزی	۱۰/۶۸
صنعت و معدن	۳۱/۳۹
خدمات	۵۷/۹۳
جمع	۱۰۰

جدول ۲. سهم هر استان از تولید ناخالص داخلی بدون نفت (وزن‌های استانی W_i) به درصد

استان	وزن	استان	وزن
آذربایجان شرقی	۱/۹۱	فارس	۲/۴۹
آذربایجان غربی	۱/۲۵	قزوین	۰/۸۵
اردبیل	۰/۵۸	قم	۰/۵۹
اصفهان	۳/۵۷	کردستان	۰/۶۱
البرز	۱/۵۷	کرمان	۱/۶۲
ایلام	۰/۲۷	کرمانشاه	۱/۰۲
بوشهر	۱/۶۹	کهگیلویه و بویراحمد	۰/۲۶
تهران	۱۳/۹۷	گلستان	۰/۷۰
چهارمحال و بختیاری	۰/۴۰	گیلان	۱/۲۷
خراسان جنوبی	۰/۲۹	لرستان	۰/۷۰
خراسان رضوی	۳/۳۰	مازندران	۲/۰۲
خراسان شمالی	۰/۳۵	مرکزی	۱/۰۲
خوزستان	۲/۹۲	هرمزگان	۰/۹۷
زنجان	۰/۵۲	همدان	۰/۸۹
سمنان	۰/۵۵	یزد	۱/۰۸
سیستان و بلوچستان	۰/۷۵	تشکلهای کشوری ^۲	۵۰

۱. براساس ماده (۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، آن دسته از تشکلهای اقتصادی که در چندین استان کشور شعبه و عضو داشته باشند «تشکل اقتصادی سراسری» نامیده می‌شوند.

۲. وزن تشکلهای کشوری براساس نظر هیئت علمی این مطالعه برابر با مجموع وزن همه استان‌ها در نظر گرفته شده است. از آنجا که مجموع وزن همه استان‌ها و تشکلهای کشوری باید برابر ۱۰۰ درصد باشد، وزن تشکلهای کشوری ۵۰ درصد به‌دست می‌آید.

براساس وزن‌های بخشی S_j شاخص ارزیابی هر مؤلفه در هر استان با استفاده از فرمول زیر محاسبه می‌شود.

$$I_i = \sum_{j=1}^3 S_j P_{ij}$$

و براساس وزن‌های استانی W_i شاخص ارزیابی هر مؤلفه در هر بخش با استفاده از فرمول زیر محاسبه می‌شود.

$$I_j = \sum_{i=1}^m W_i P_{ij}$$

براساس وزن‌های استانی W_i و وزن‌های بخشی S_j شاخص ارزیابی هر مؤلفه در کل با استفاده از فرمول زیر محاسبه می‌شود.

$$I = \sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^3 W_i S_j P_{ij}$$

براساس این روابط زیر بین شاخص‌های ارزیابی هر مؤلفه برقرار است.

$$I = \sum_{j=1}^3 S_j I_j$$
$$I = \sum_{i=1}^n W_i I_i$$

در انتها نیز میانگین شاخص‌های ارزیابی مؤلفه‌ها به‌عنوان میانگین وزنی ارزیابی‌های تشکلی اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه از مؤلفه‌های ملی محیط کسب‌وکار محاسبه می‌شود.

از آنجا که نسبت تعداد پرسشنامه‌های معتبر دریافتی به تعداد پرسشنامه‌های ارسالی در این گزارش کمتر از استاندارد (۸۰ درصد از کل) است، به همین دلیل نتایج این پرسشنامه به کل تشکلی‌های اقتصادی کشور تعمیم داده نشده و ادعا نمی‌شود نتایج این گزارش نظر «تشکلی‌های اقتصادی ایران» است، بلکه صرفاً ادعا می‌شود که این گزارش، «ارزیابی ۲۶۵ تشکلی اقتصادی سراسر کشور از ۲۱ مؤلفه ملی محیط کسب‌وکار ایران» است.

شاخص ارزیابی تشکلی‌های اقتصادی از مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار در این گزارش می‌تواند به‌عنوان یک متغیر جانشین^۱ برای نشان دادن شرایط محیط کسب‌وکار ایران به‌کار رود. محاسبه شاخص بر مبنای نظر تشکلی‌های اقتصادی ایران به‌جای بنگاه‌ها این مزیت را دارد که تأثیر محیط

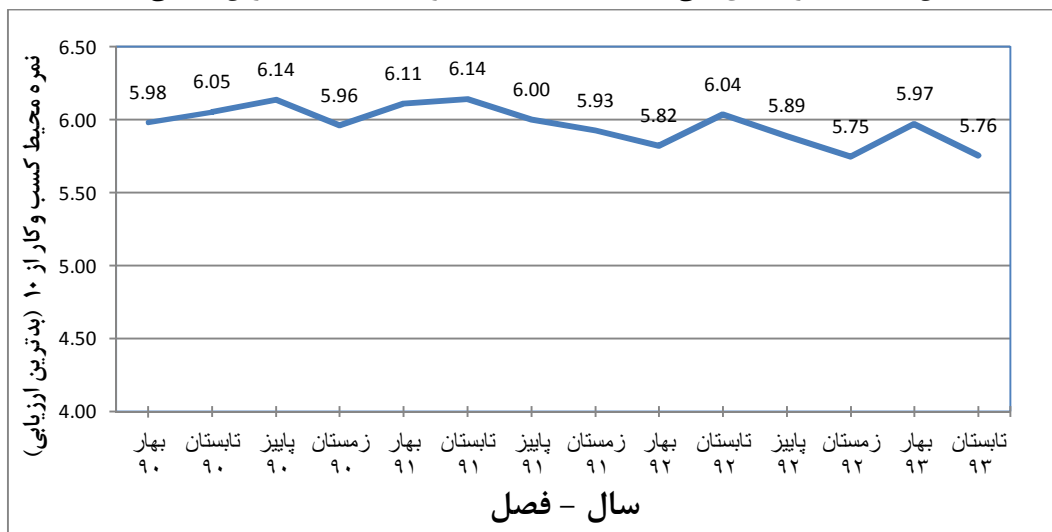
درونی بنگاه‌ها بر روی ارزیابی مؤلفه‌های مورد بررسی را حداقل می‌کند و در واقع تشکلهای به‌عنوان واحدهایی که تحت تأثیر محیط درونی یک بنگاه خاص نبوده و از محیطی که بنگاه‌ها با آنها در تعامل هستند اطلاع دارند، برای محاسبه متغیر جانشین شاخص محیط کسب‌وکار ایران و نیز سیاستگذاری‌های مربوط به بهبود محیط کسب‌وکار در کشور مناسب به‌نظر می‌رسد.

ارزیابی ۲۶۵ تشکل اقتصادی سراسر کشور از مؤلفه‌های ملی محیط کسب‌وکار در تابستان ۱۳۹۳

برآیند (میانگین وزنی) ارزیابی ۲۶۵ تشکل اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه از ۲۱ مؤلفه محیط کسب‌وکار ایران در تابستان ۱۳۹۳، کمیت ۵/۷۶ از ۱۰ (عدد بزرگ‌تر، ارزیابی بدتر) بوده است که نسبت به فصل قبل (۵/۹۷ در بهار ۱۳۹۳) اندکی بهتر ارزیابی شده است (نمودار ۱).

نمودار ۱. مقایسه میانگین وزنی ارزیابی تشکلهای اقتصادی مشارکت‌کننده در

این مطالعه از مؤلفه‌های ملی محیط کسب‌وکار در فصول گذشته (۱۰ بدترین ارزیابی)

لازم به یادآوری است:

از نظر تشکلهای اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش نامساعدترین مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار ایران در تابستان ۱۳۹۳ به‌ترتیب عبارتند از: «مشکل دریافت تسهیلات از بانک‌ها»، «ضعف بازار سرمایه در تأمین مالی تولید و نرخ بالای تأمین سرمایه از بازار غیررسمی» و «نرخ بالای بیمه اجباری نیروی انسانی». مؤلفه‌هایی که در پایش تابستان ۱۳۹۳، مساعدتر از سایر مؤلفه‌ها ارزیابی شده‌اند نیز به‌ترتیب عبارتند از: «ضعف زیرساخت‌های تأمین برق»، «تمایل مردم به خرید کالاهای خارجی و تقاضای کم برای محصولات ایرانی مشابه» و «تعرفه پایین کالاهای وارداتی و رقابت غیر

منصفانه محصولات رقیب خارجی در بازار».

جدول ۳، مساعدترین و نامساعدترین مؤلفه‌های ارزیابی شده توسط تشکلهای اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعات را طی پنج فصل منتهی به تابستان ۱۳۹۳ نشان می‌دهد.

جدول ۴، ارزیابی تشکلهای مشارکت‌کننده از مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار در تابستان ۱۳۹۳ در مقایسه با همین ارزیابی در تابستان سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ نشان می‌دهد.

جدول ۵ نیز نتیجه ارزیابی تشکلهای اقتصادی از ۲۱ مؤلفه محیط کسب‌وکار در تابستان ۱۳۹۳ را به تفکیک استان‌ها و میانگین ارزیابی نهایی هر مؤلفه نشان می‌دهد.

و بالاخره جدول ۶ ارزیابی تشکلهای اقتصادی مشارکت‌کننده از مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار در فصول گذشته به تفکیک بخش‌های اقتصادی را نشان می‌دهد.

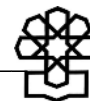
جدول ۳. مقایسه مساعدترین و نامساعدترین مؤلفه‌های ارزیابی شده توسط تشکل‌های اقتصادی مشارکت‌کننده در پنج فصل منتهی به تابستان ۱۳۹۳

عنوان	تابستان ۱۳۹۲	ارزیابی	پاییز ۱۳۹۲	ارزیابی	زمستان ۱۳۹۲	ارزیابی	بهار ۱۳۹۳	ارزیابی	تابستان ۱۳۹۳	ارزیابی
نامساعدترین مؤلفه‌های ارزیابی شده، طی ۵ فصل منتهی به تابستان ۱۳۹۳ (۱۰ بدترین ارزیابی)	مشکل دریافت تسهیلات از بانک‌ها	۷/۸۰	مشکل دریافت تسهیلات از بانک‌ها	۷/۴۵	مشکل دریافت تسهیلات از بانک‌ها	۷/۴۶	مشکل دریافت تسهیلات از بانک‌ها	۷/۵۹	مشکل دریافت تسهیلات از بانک‌ها	۷/۶۶
	بی‌ثباتی در قیمت مواد اولیه	۷/۵۳	ضعف بازار سرمایه در تأمین مالی تولید و نرخ بالای تأمین سرمایه از بازار غیررسمی	۶/۹۶	ضعف بازار سرمایه در تأمین مالی تولید و نرخ بالای تأمین سرمایه از بازار غیررسمی	۶/۹۷	ضعف بازار سرمایه در تأمین مالی تولید و نرخ بالای تأمین سرمایه از بازار غیررسمی	۷/۲۶	ضعف بازار سرمایه در تأمین مالی تولید و نرخ بالای تأمین سرمایه از بازار غیررسمی	۷/۲۲
	اعمال تحریم‌های بین‌المللی علیه کشورمان	۷/۴۱	اعمال تحریم‌های بین‌المللی علیه کشورمان	۶/۷۸	بی‌ثباتی در قیمت مواد اولیه	۶/۶۵	وجود مفاسد اقتصادی در دستگاه‌های حکومتی	۶/۸۱	نرخ بالای بیمه اجباری نیروی انسانی	۶/۴۹
	ضعف بازار سرمایه در تأمین مالی تولید و نرخ بالای تأمین سرمایه از بازار غیررسمی	۷/۱۰	بی‌ثباتی در قیمت مواد اولیه	۶/۷۸	بی‌تعهدی شرکت‌ها و مؤسسات دولتی به پرداخت به موقع بدهی خود به پیمانکاران	۶/۶۵	بی‌ثباتی در قیمت مواد اولیه	۶/۷۴	اعمال تحریم‌های بین‌المللی علیه کشورمان	۶/۴۷
مساعدترین مؤلفه‌های ارزیابی شده، به ترتیب ارزیابی مساعد (عدد کوچک‌تر، وضعیت بهتر)	ضعف زیرساخت‌های تأمین برق	۳/۶۶	ضعف زیرساخت‌های تأمین برق	۳/۸۸	ضعف زیرساخت‌های تأمین برق	۳/۷۴	ضعف زیرساخت‌های تأمین برق	۴/۱۳	ضعف زیرساخت‌های تأمین برق	۴/۲۵
	ضعف زیرساخت‌های حمل‌ونقل	۴/۷۷	ضعف زیرساخت‌های حمل‌ونقل	۴/۸۱	ضعف زیرساخت‌های حمل‌ونقل	۴/۶۹	ضعف نظام توزیع و مشکلات رساندن محصول به دست مصرف‌کننده	۴/۹۶	تمایل مردم به خرید کالاهای خارجی و تقاضای کم برای محصولات ایرانی مشابه	۴/۶۲
	ضعف نظام توزیع و مشکلات رساندن محصول به دست مصرف‌کننده	۴/۸۰	تعرفه پایین کالاهای وارداتی و رقابت غیرمنصفانه محصولات رقیب خارجی در بازار	۵/۰۹	تعرفه پایین کالاهای وارداتی و رقابت غیرمنصفانه محصولات رقیب خارجی در بازار	۴/۷۵	ضعف زیرساخت‌های حمل‌ونقل	۵/۰۷	تعرفه پایین کالاهای وارداتی و رقابت غیرمنصفانه محصولات رقیب خارجی در بازار	۴/۶۸
	تمایل مردم به خرید کالاهای خارجی و تقاضای کم برای محصولات ایرانی مشابه	۵/۰۵	ضعف نظام توزیع و مشکلات رساندن محصول به دست مصرف‌کننده	۵/۱۰	ضعف نظام توزیع و مشکلات رساندن محصول به دست مصرف‌کننده	۴/۸۲	تعرفه پایین کالاهای وارداتی و رقابت غیرمنصفانه محصولات رقیب خارجی در بازار	۵/۱۱	ضعف نظام توزیع و مشکلات رساندن محصول به دست مصرف‌کننده	۴/۸۷

جدول ۴. برآیند (میانگین وزنی) ارزیابی تشکلهای مشارکت‌کننده از ۲۱ مؤلفه محیط کسب‌وکار ایران در تابستان ۱۳۹۳ و مقایسه با چهار فصل قبل

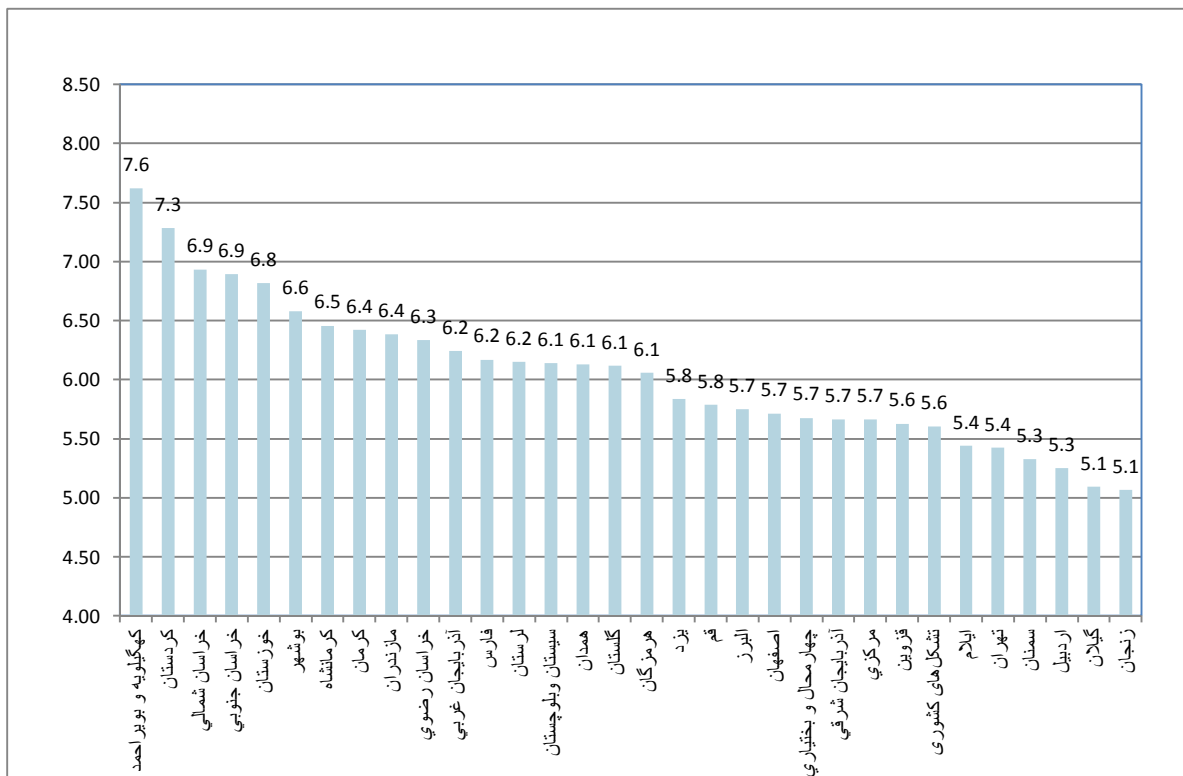
تغییر تابستان ۱۳۹۳ نسبت به تابستان ۱۳۹۲	تغییر تابستان ۱۳۹۳ نسبت به بهار ۱۳۹۳	تابستان ۱۳۹۳		بهار ۱۳۹۳		تابستان ۱۳۹۲		تابستان ۱۳۹۱		تابستان ۱۳۹۰		مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار (به ترتیب ارزیابی نامساعد در تابستان ۱۳۹۳)
		رتبه	ارزیابی	رتبه	ارزیابی	رتبه	ارزیابی	رتبه	ارزیابی	رتبه	ارزیابی	
-۲	۱	۱	۷/۶۶	۱	۷/۵۹	۱	۷/۸۰	۲	۷/۹۴	۱	۷/۷۸	مشکل دریافت تسهیلات از بانک‌ها
۲	۰	۲	۷/۲۲	۲	۷/۲۶	۴	۷/۱۰	۴	۷/۲۱	۳	۷/۲۰	ضعف بازار سرمایه در تأمین مالی تولید و نرخ بالای تأمین سرمایه از بازار غیررسمی
-۳	-۱	۳	۶/۴۹	۷	۶/۵۷	۶	۶/۷۲	۹	۶/۵۸	۴	۶/۱۸۶	نرخ بالای بیمه اجباری نیروی انسانی
-۱۳	-۳	۴	۶/۴۷	۵	۶/۷۱	۳	۷/۴۱	۳	۷/۲۷	۶	۶/۴۴	اعمال تحریم‌های بین‌المللی علیه کشورمان
-۶	-۴	۵	۶/۴۲	۶	۶/۶۹	۵	۶/۸۰	۸	۶/۶۱	۵	۶/۱۸۳	بی‌تعهدی شرکت‌ها و مؤسسات دولتی به پرداخت به موقع بدهی خود به پیمانکاران
-۴	-۷	۶	۶/۳۶	۳	۶/۸۱	۷	۶/۶۵	۵	۶/۹۵	۱۰	۶/۲۵	وجود مفاسد اقتصادی در دستگاه‌های حکومتی
۲	-۱	۷	۶/۱۲	۱۰	۶/۱۷	۱۲	۶/۰۱	۱۲	۵/۹۱	۱۴	۵/۸۸	ضعف دادسراها در رسیدگی مؤثر به شکایت‌ها و اجبار طرف‌های قرارداد به انجام تعهدات
-۱۹	-۱۰	۸	۶/۱۰	۴	۶/۷۴	۲	۷/۵۳	۱	۸/۳۱	۲	۷/۴۲	بی‌ثباتی در قیمت مواد اولیه
-۵	-۳	۹	۶/۱۰	۸	۶/۲۸	۸	۶/۴۱	۶	۶/۱۸۵	۸	۶/۲۸	بی‌ثباتی قوانین و مقررات مربوط به تولید و سرمایه‌گذاری
-۴	-۲	۱۰	۶/۰۹	۹	۶/۱۹	۹	۶/۳۶	۷	۶/۷۳	۹	۶/۲۷	قیمتگذاری غیرمنطقی محصولات تولیدی توسط دولت و نهادهای حکومتی
-۱۰	-۱	۱۲	۵/۶۸	۱۴	۵/۷۳	۱۰	۶/۳۴	۱۳	۵/۹۰	۷	۶/۳۳	محدودیت قانون کار در تعدیل و جابجایی نیروی کار
۱	-۳	۱۳	۵/۶۰	۱۳	۵/۷۷	۱۶	۵/۵۲	۱۶	۵/۴۸	۱۳	۵/۹۰	تولید کالاهای غیراستاندارد، تقلبی و عرضه نسبتاً بدون محدودیت آن به بازار
-۷	-۸	۱۴	۵/۴۹	۱۱	۵/۹۹	۱۴	۵/۹۲	۱۰	۶/۲۰	۱۶	۵/۸۵	زیاد بودن تعطیلات رسمی
-۳	۰	۱۵	۵/۳۸	۱۸	۵/۳۶	۱۵	۵/۵۵	۱۵	۵/۷۰	۱۲	۵/۹۶	برگشت چک‌های مشتریان و همکاران
-۴	-۴	۱۶	۵/۲۰	۱۶	۵/۴۱	۱۷	۵/۳۹	۱۷	۵/۴۸	۱۸	۵/۴۵	عرضه کالاهای خارجی قاچاق در بازار داخلی
۶	۰	۱۷	۵/۰۸	۲۰	۵/۰۷	۲۱	۴/۷۷	۲۱	۴/۸۲	۱۹	۵/۰۹	ضعف زیرساخت‌های حمل‌ونقل
-۱۵	-۸	۱۸	۵/۰۲	۱۵	۵/۴۴	۱۳	۵/۹۳	۱۴	۵/۷۵	۱۷	۵/۴۸	موانع تعرفه‌ای صادرات محصولات و واردات مواد اولیه
۲	-۲	۱۹	۴/۸۷	۲۱	۴/۹۶	۲۰	۴/۸۰	۱۹	۵/۱۲	۲۱	۴/۹۲	ضعف نظام توزیع و مشکلات رساندن محصول به دست مصرف‌کننده
-۸	-۸	۲۰	۴/۶۸	۱۹	۵/۱۱	۱۸	۵/۱۰	۱۸	۵/۳۱	۱۵	۵/۸۷	تعرفه پایین کالاهای وارداتی و رقابت غیرمنصفانه محصولات رقیب خارجی در بازار
-۹	-۱۴	۲۱	۴/۶۲	۱۷	۵/۳۷	۱۹	۵/۰۵	۲۰	۵/۰۷	۲۰	۵/۰۸	تمایل مردم به خرید کالاهای خارجی و تقاضای کم برای محصولات ایرانی مشابه
۱۶	۳	۲۲	۴/۲۵	۲۲	۴/۱۳	۲۲	۳/۶۶	۲۲	۳/۷۴	۲۲	۳/۹۷	ضعف زیرساخت‌های تأمین برق
-۵	-۴	۵/۷۶		۵/۹۷		۶/۰۴		۶/۱۴		۶/۰۵		میانگین کل (وزنی)

جدول ۶. ارزیابی تشکل‌های اقتصادی مشارکت‌کننده از مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار در فصول گذشته به تفکیک بخش‌های اقتصادی

تابستان ۱۳۹۳			بهار ۱۳۹۳			تابستان ۱۳۹۲			تابستان ۱۳۹۱			تابستان ۱۳۹۰			تعداد کل تشکل
۲۶۵			۳۱۲			۳۰۴			۳۰۱			۲۷۵			
خدمات	صنعت و معدن	کشاورزی	خدمات	صنعت و معدن	کشاورزی	خدمات	صنعت و معدن	کشاورزی	خدمات	صنعت و معدن	کشاورزی	خدمات	صنعت و معدن	کشاورزی	بخش‌ها
۱۳۶	۱۱۸	۱۱	۱۸۳	۱۱۰	۱۹	۱۷۵	۱۱۰	۱۹	۱۷۱	۱۰۵	۲۵	۱۴۹	۹۳	۳۳	
۶/۷۲	۶/۱۲	۶/۱۸	۶/۸۰	۶/۵۰	۶/۷۹	۷/۳۴	۷/۶۲	۷/۱۲	۷/۲۲	۷/۳۸	۷/۲۱	۵/۹۵	۷/۲۰	۶/۱۸۷	اعمال تحریم‌های بین‌المللی علیه کشورمان
۵/۳۰	۵/۳۸	۵/۸۰	۵/۲۶	۵/۴۳	۵/۶۹	۵/۴۹	۵/۵۰	۶/۰۴	۵/۶۷	۵/۶۹	۵/۸۴	۵/۷۷	۶/۲۳	۶/۲۰	برگشت چک‌های مشتریان و همکاران
۶/۵۵	۶/۲۱	۶/۳۵	۷/۰۲	۶/۱۷	۶/۳۷	۷/۰۸	۶/۳۶	۶/۵۶	۶/۷۰	۶/۷۷	۵/۷۰	۶/۸۵	۷/۰۴	۶/۱۱	بی‌تعهدی شرکت‌ها و مؤسسات دولتی به پرداخت به موقع بدهی خود به پیمانکاران
۶/۰۶	۶/۰۳	۶/۵۴	۶/۷۱	۶/۸۱	۶/۷۴	۷/۳۹	۷/۶۳	۷/۹۷	۸/۰۹	۸/۷۲	۸/۲۹	۷/۳۱	۷/۵۶	۷/۵۸	بی‌ثباتی در قیمت مواد اولیه
۵/۷۷	۶/۵۱	۶/۶۴	۶/۱۷	۶/۴۹	۶/۳۱	۶/۰۹	۶/۱۸	۶/۷۳	۶/۷۷	۷/۰۰	۶/۸۰	۵/۹۹	۶/۷۰	۶/۶۴	بی‌ثباتی قوانین و مقررات مربوط به تولید و سرمایه‌گذاری
۴/۵۶	۵/۱۹	۳/۸۲	۵/۱۲	۵/۴۲	۴/۱۳	۴/۸۹	۵/۴۰	۵/۳۵	۵/۵۰	۵/۲۸	۴/۳۷	۵/۴۵	۶/۶۶	۵/۸۲	تعرفه پایین کالاهای وارداتی و رقابت غیرمنصفانه محصولات رقیب خارجی در بازار
۴/۷۹	۴/۵۸	۳/۷۷	۵/۵۷	۵/۳۵	۴/۳۰	۵/۳۰	۴/۷۶	۴/۵۴	۵/۲۲	۵/۱۲	۴/۰۸	۵/۰۶	۵/۳۰	۴/۶۷	تمایل مردم به خرید کالاهای خارجی و تقاضای کم برای محصولات ایرانی مشابه
۶/۰۰	۵/۲۴	۴/۵۰	۶/۰۶	۵/۴۵	۵/۱۳	۵/۶۶	۵/۳۰	۵/۴۱	۵/۷۳	۵/۳۳	۴/۵۹	۶/۰۷	۵/۸۶	۵/۰۸	تولید کالاهای غیراستاندارد، تقلبی و عرضه نسبتاً بدون محدودیت آن به بازار
۵/۴۴	۵/۴۵	۵/۸۶	۶/۰۲	۶/۱۴	۵/۴۲	۵/۷۸	۶/۲۲	۵/۷۶	۶/۳۲	۶/۲۹	۵/۲۳	۵/۶۱	۶/۱۵	۶/۲۷	زیاد بودن تعطیلات رسمی
۷/۲۰	۷/۱۵	۷/۵۸	۷/۲۸	۷/۳۹	۶/۷۸	۶/۸۷	۷/۴۵	۷/۲۸	۶/۹۴	۷/۶۵	۷/۴۰	۶/۹۲	۷/۵۸	۷/۵۶	ضعف بازار سرمایه در تأمین مالی تولید و نرخ بالای تأمین سرمایه از بازار غیررسمی
۶/۱۸	۵/۹۹	۶/۲۱	۶/۲۷	۵/۹۲	۶/۳۶	۶/۰۰	۵/۹۰	۶/۳۸	۶/۲۱	۵/۶۹	۴/۹۸	۵/۸۳	۶/۰۱	۵/۸۰	ضعف دادسراها در رسیدگی مؤثر به شکایت‌ها و اجبار طرف‌های قرارداد به انجام تعهدات
۴/۲۱	۴/۲۱	۴/۵۸	۴/۱۹	۴/۰۸	۳/۹۳	۳/۵۰	۳/۸۶	۳/۹۵	۳/۴۹	۴/۲۰	۳/۷۴	۳/۴۹	۴/۹۷	۳/۶۵	ضعف زیرساخت‌های تأمین برق
۴/۹۱	۵/۰۱	۶/۲۶	۵/۱۱	۴/۸۴	۵/۵۳	۴/۶۶	۴/۶۳	۵/۸۳	۴/۷۰	۴/۹۱	۵/۱۹	۵/۰۷	۵/۲۱	۴/۸۵	ضعف زیرساخت‌های حمل‌ونقل
۴/۶۶	۴/۵۷	۶/۹۴	۴/۹۶	۴/۶۰	۶/۰۰	۴/۷۷	۴/۳۹	۶/۱۲	۵/۲۹	۴/۶۸	۵/۴۴	۴/۹۵	۴/۶۹	۵/۳۹	ضعف نظام توزیع و مشکلات رساندن محصول به دست مصرف‌کننده
۵/۴۲	۴/۹۳	۴/۸۰	۵/۷۱	۵/۲۳	۴/۳۰	۵/۳۸	۵/۳۶	۵/۵۲	۵/۸۹	۵/۰۵	۴/۴۹	۵/۳۷	۵/۸۵	۴/۷۵	عرضه کالاهای خارجی قاچاق در بازار داخلی
۵/۹۸	۵/۹۵	۷/۰۷	۶/۱۸	۶/۰۲	۶/۷۱	۶/۱۹	۶/۱۶	۷/۱۸	۶/۸۵	۶/۵۴	۶/۶۴	۶/۰۳	۶/۵۸	۶/۶۸	قیمت‌گذاری غیرمنطقی محصولات تولیدی توسط دولت و نهادهای حکومتی
۵/۵۷	۵/۷۲	۶/۱۵	۵/۹۲	۵/۵۸	۵/۱۷	۶/۳۳	۶/۳۵	۶/۳۳	۶/۱۱	۵/۵۴	۵/۸۲	۶/۳۴	۶/۲۵	۶/۴۸	محدودیت قانون کار در تعدیل و جابجایی نیروی کار
۷/۴۲	۷/۸۵	۸/۴۳	۷/۵۸	۷/۷۱	۷/۳۳	۷/۶۲	۸/۱۰	۷/۸۵	۷/۹۲	۷/۹۸	۷/۹۴	۷/۷۶	۷/۷۱	۸/۰۶	مشکل دریافت تسهیلات از بانک‌ها
۴/۹۶	۵/۲۳	۴/۷۱	۵/۴۰	۵/۷۲	۴/۸۵	۵/۶۰	۶/۵۰	۶/۰۲	۵/۸۸	۵/۶۱	۵/۴۴	۵/۰۸	۶/۱۲	۵/۷۴	موانع تعرفه‌ای صادرات محصولات و واردات مواد اولیه
۶/۴۳	۶/۷۱	۶/۲۲	۶/۵۵	۶/۶۵	۶/۴۲	۶/۷۹	۶/۷۲	۶/۳۳	۶/۴۸	۶/۷۳	۶/۶۸	۶/۸۰	۶/۹۹	۶/۸۰	نرخ بالای بیمه اجباری نیروی انسانی
۶/۳۹	۶/۶۶	۵/۲۹	۶/۹۴	۶/۹۵	۵/۷۴	۶/۸۹	۶/۳۸	۶/۰۹	۷/۲۷	۶/۵۲	۶/۴۷	۶/۲۸	۶/۴۲	۵/۶۱	وجود مفسد اقتصادی در دستگاه‌های حکومتی
۵/۷۴	۵/۷۵	۵/۸۹	۶/۰۴	۵/۹۳	۵/۷۱	۵/۹۸	۶/۰۷	۶/۲۴	۶/۲۰	۶/۱۳	۵/۸۳	۵/۹۰	۶/۳۴	۶/۰۲	برآیند ارزیابی تشکل‌ها (میانگین کل)

نمودار ۲. میانگین ارزیابی مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار به تفکیک تشکل‌های استان‌ها در تابستان ۱۳۹۳

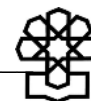

نتایج ارزیابی پایش محیط کسب‌وکار ایران در تابستان ۱۳۹۳

ارزیابی تشکل‌های مشارکت‌کننده در این مطالعه از مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار در ایران همچنان مؤید برداشت نامطلوب (میانگین کل ارزیابی، ۵/۷۶ از ۱۰) آنها از وضعیت محیط کسب‌وکار در کشور است. از جداول و نمودارهای فوق، این نتایج را می‌توان ارائه کرد:

۱. در تابستان ۱۳۹۳ نیز مانند فصل‌های قبل «دریافت تسهیلات از بانک‌ها» همچنان به‌عنوان نامساعدترین مؤلفه محیط کسب‌وکار ایران ارزیابی شده است. پس از آن «ضعف بازار سرمایه در تأمین مالی تولید و نرخ بالای تأمین سرمایه از بازار غیررسمی» نیز همانند سه فصل گذشته به‌عنوان دومین مانع اداره بنگاه‌ها ارزیابی شده است. «نرخ بالای بیمه اجباری نیروی انسانی» به‌عنوان سومین مسئله مهم محیط کسب‌وکار از نظر تشکل‌های اقتصادی مطرح شده است، در حالی که در تابستان ۱۳۹۰، تابستان ۱۳۹۱، تابستان ۱۳۹۲ و بهار ۱۳۹۳ به ترتیب رتبه‌های ۴، ۹، ۶ و ۷ را در میان مؤلفه‌ها دارا بوده که نشان از نامساعدتر شدن وضعیت نسبی این مؤلفه است.

۲. مقایسه میانگین ارزیابی تشکل‌ها در تابستان ۱۳۹۳ با میانگین بهار ۱۳۹۳ گویای مناسب‌تر شدن ارزیابی آنها از محیط کسب‌وکار است، زیرا در این دوره میانگین از ۵/۹۷ به ۵/۷۶ کاهش یافته

است (جدول ۴). همچنین ملاحظه ارزیابی تشکلهای اقتصادی از ۲۱ مؤلفه کسب و کار در تابستان ۱۳۹۳ نسبت به بهار ۱۳۹۳ نشان می‌دهد بجز ۴ مؤلفه «مشکل دریافت تسهیلات از بانکها»، «ضعف زیرساخت‌های تأمین برق»، «برگشت چک‌های مشتریان و همکاران» و «ضعف زیرساخت‌های حمل‌ونقل»، بقیه مؤلفه‌ها نسبت به فصل قبل (بهار ۱۳۹۳) بهتر ارزیابی شده‌اند.

۳. میانگین ارزیابی تابستان ۱۳۹۳ در مقایسه با تابستان ۱۳۹۲ برای استان‌های ایلام، البرز، سمنان، تهران، سیستان و بلوچستان، اصفهان، بوشهر، چهارمحال و بختیاری، زنجان، مرکزی، فارس، گیلان، قزوین، گلستان، آذربایجان شرقی، اردبیل، همدان، کرمانشاه گویای بهبود وضعیت طی این دوره است و در استان‌های خوزستان، کردستان، آذربایجان غربی، کهگیلویه و بویراحمد، یزد، هرمزگان، خراسان رضوی، لرستان، خراسان جنوبی، خراسان شمالی، قم، مازندران و کرمان گویای نامساعدتر شدن ارزیابی تشکلهای اقتصادی این استان‌هاست. میانگین کل دوره مطالعه نیز وضعیت استان‌های همدان، کهگیلویه و بویراحمد، بوشهر، مازندران و چهارمحال و بختیاری را در مقایسه با استان‌های گیلان، اردبیل، یزد و زنجان نامناسب‌تر نشان می‌دهد (جدول ۷).

۴. از نظر نوع فعالیت تشکلهای شرکت‌کننده در این مطالعه، در تابستان ۱۳۹۳ مشابه تابستان ۱۳۹۲ تشکلهای اقتصادی بخش کشاورزی ارزیابی بدتر و تشکلهای اقتصادی بخش خدمات ارزیابی بهتری از مؤلفه‌های محیط کسب و کار ارائه کرده‌اند. لازم به یادآوری است در تابستان ۱۳۹۱ این ترتیب برعکس بوده است که این نوسان در ارزیابی تشکلهای نیز می‌تواند طی فرضیه‌هایی با سیاستگذاری‌ها در این فصول نسبت داده شود و مورد مطالعه و تحلیل قرار گیرد.

۵. باوجود قرار گرفتن مؤلفه «ضعف زیرساخت‌های تأمین برق» در جدول ۳ در شمار مساعدترین عوامل ذکر شده، در جدول ۴ مشاهده می‌شود که ۱۶ درصد نسبت به تابستان ۱۳۹۲ و ۴ درصد رتبه نسبت به بهار ۱۳۹۲ بدتر شده و در واقع نامساعدتر ارزیابی شده است. همچنین مؤلفه «ضعف زیرساخت‌های حمل‌ونقل» که همواره جزء ۴ مؤلفه مساعد محیط کسب و کار شناخته می‌شد، در تابستان ۱۳۹۳ به رتبه ۱۷ تغییر جایگاه داده که نشان از نامساعدتر شدن نسبی این مؤلفه در تابستان ۱۳۹۳ است.

۶. در جدول ۴ مؤلفه «بی‌ثباتی در قیمت مواد اولیه» بیشترین بهبود (۷ رتبه) را نسبت به فصل گذشته داشته که می‌تواند گویای پایین آمدن اهمیت آن به دلیل ثبات نسبی قیمت‌ها در نیمه سال ۱۳۹۳ باشد. لازم به یادآوری است این مؤلفه در تابستان سال ۱۳۹۱ بدترین مؤلفه ارزیابی شده بود (جدول ۴).

۷. میانگین کل وزنی مجموع امتیازهای داده شده در جدول ۴ پایین‌ترین رقم در مقایسه با دوره قبل از آن است که می‌تواند گویای اعطای امتیازهای پایین در اکثر موارد جدول توسط تشکلهای اقتصادی مشارکت‌کننده در این گزارش باشد. یعنی پاسخگویان شدت مشکلات را در

مقایسه با گذشته کمتر می‌دانند.

۸. تحریم‌های خارجی در تابستان ۱۳۹۳ نسبت به تابستان سال قبل، معادل ۱۳ درصد و نسبت به بهار ۱۳۹۳ معادل ۳ درصد بهتر ارزیابی شده که می‌تواند اثر منعطف شدن واحدهای تولیدی نسبت به تحریم‌های اعمال شده و نیز کاهش و فرسایش اثر روانی تحریم‌ها در طول این دوره زمانی باشد.
۹. با وجودی که مؤلفه «وجود فساد اقتصادی در دستگاه‌های حکومتی» در جدول ۱ با کاهش رتبه مواجه شده است، ولی در جدول ۹ در بین عوامل نهادی هنوز بالاترین امتیاز نامساعد را کسب کرده است.

تحلیل وضعیت محیط کسب‌وکار ایران در تابستان ۱۳۹۳ بر اساس نظریه عمومی کارآفرینی شین^۱

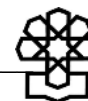
محیط سیستم را عواملی تشکیل می‌دهند که در خارج از سیستم قرار می‌گیرند، اما بر آن تأثیرگذار هستند. شناسایی محیط و عوامل محیطی معمولاً به سادگی انجام نمی‌گیرد، زیرا مرز سیستم با محیط، مرز ظاهری نیست، بلکه قراردادی است. طبق تعریف چرچمن (1973, churchman)، محیط، عوامل و اشیائی را شامل می‌شود که در رابطه خود با سیستم مؤثر و غیرقابل تغییرند. او به مدیران توصیه می‌کند در رابطه با شناسایی عوامل محیطی دو سؤال مطرح کنند: اول اینکه، آیا عامل مورد نظر سیستم را متأثر می‌سازد یا خیر؟ اگر پاسخ این سؤال مثبت باشد، سؤال دوم را بدین سان مطرح می‌کند: آیا سیستم قادر به تغییر آن عامل است؟ به عبارت دیگر می‌تواند آن محدودیت یا مانع را از پیش‌پای فعالیت‌های خود بردارد؟ در صورتی که پاسخ سؤال دوم منفی باشد، آن عامل، یک عامل محیطی است. با استفاده از جدول زیر می‌توان ماهیت عوامل مرتبط با سیستم را تعیین کرد.

جدول ۸. جدول عناصر مؤثر بر سیستم

عوامل	مؤثر بر سیستم	بی تأثیر بر سیستم
تحت کنترل سیستم	عامل سیستمی (درونی)	نه سیستمی و نه محیطی
خارج از کنترل سیستم	عامل محیطی	

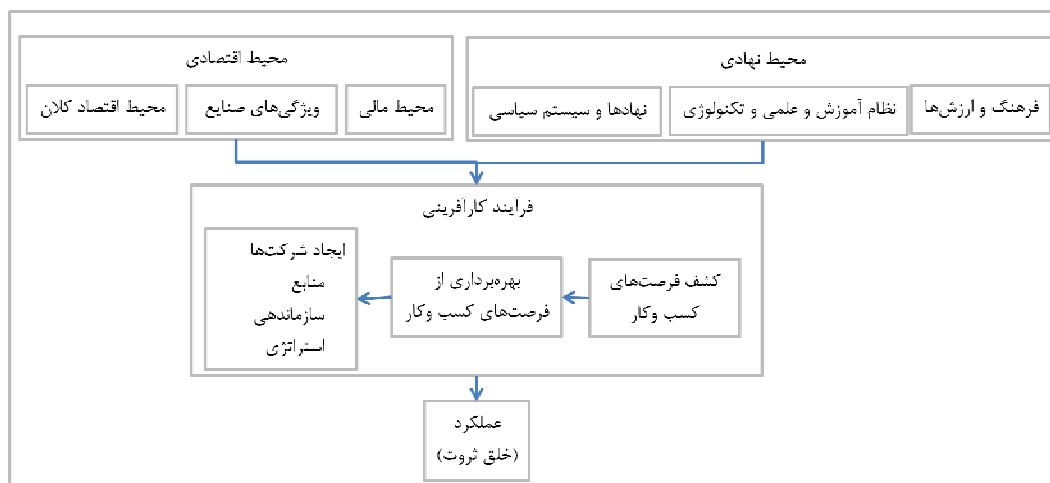
بر این اساس، مؤلفه‌های مهم محیط کسب‌وکار، مجموعه عواملی هستند که بر اداره و عملکرد بنگاه‌ها در جامعه مورد مطالعه اثر می‌گذارند، اما تقریباً خارج از کنترل مدیران بنگاه‌ها هستند که بر اساس نظریه عمومی شین می‌توان دو مجموعه عوامل محیطی معین، محیط اقتصادی و محیط نهادی را تفکیک کرد. عوامل محیط اقتصادی شامل محیط مالی، محیط اقتصاد کلان و ویژگی‌های صنایع و عوامل محیط نهادی شامل نهادها و سیستم سیاسی، فرهنگ و ارزش‌ها و نظام آموزشی-علمی و تکنولوژی می‌شود. این دو مجموعه عوامل بر فرآیند کارآفرینی که در واقع نقطه آغازین کسب‌وکار است، اثر می‌گذارند و فرآیند کارآفرینی شامل کشف، ارزیابی و بهره‌برداری از فرصت‌ها به منظور معرفی محصولات و خدمات، روش‌های سازماندهی، بازارها، فرآیندها و مواد اولیه جدید، از طریق تلاش‌های سازمان‌یافته‌ای است که قبلاً صورت نگرفته است (شین و ونکاتارامن، ۲۰۰۰). هر چه محیط کسب‌وکار (محیط نهادی و اقتصادی) شرایط بهتری داشته باشد، بهره‌برداری از فرصت‌های کارآفرینی بیشتر است

1. Shane S. A General Theory of Entrepreneurship: The Individual-opportunity Nexus, Edward Elgar Publishing, 2003.

و هر چه بهره‌برداری از فرصت‌های کارآفرینی در جامعه‌ای بیشتر باشد، عملکرد اقتصاد آن کشور و خلق ارزش و ثروت در آن جامعه بیشتر می‌شود (نمودار ۳).

نمودار ۳. مدل مفهومی محیط کسب‌وکار بر اساس نظریه عمومی کارآفرینی شین

مأخذ: اقتباس از شین ۲۰۰۳.

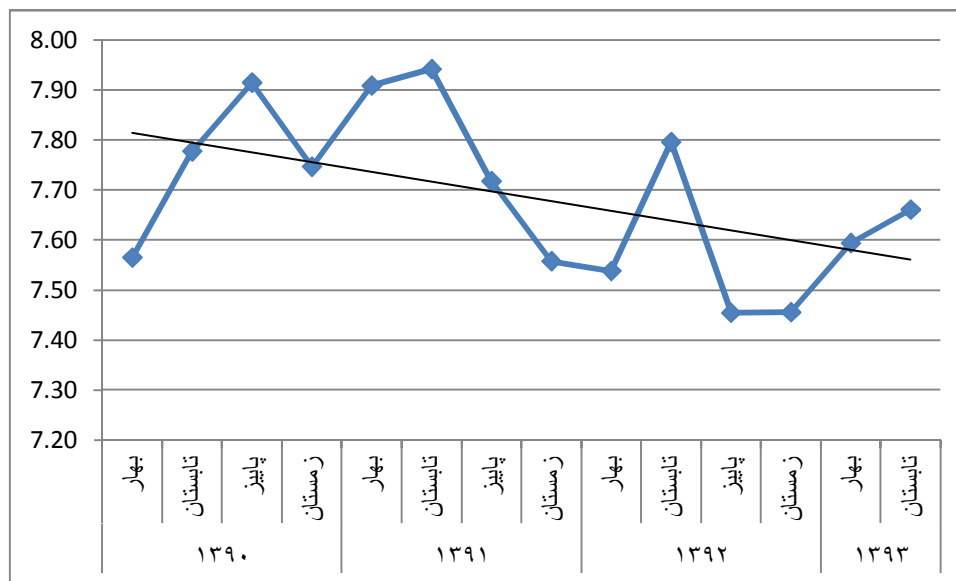
براساس ارزیابی تشکلهای اقتصادی، در مجموعه مطالعات فصلی پایش محیط کسب‌وکار که از پاییز ۱۳۸۹ توسط مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی جریان دارد، محیط مالی نامناسب بزرگ‌ترین مشکل در محیط کسب‌وکار اقتصاد کشور محسوب می‌شود. تشکلهای اقتصادی سراسر کشور طی شانزده دوره پایش محیط کسب‌وکار توسط مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی^۱، «مشکل دریافت تسهیلات از بانک‌ها» را به‌عنوان مشکل اول محیط کسب‌وکار ارزیابی کرده‌اند (جدول ۹). «ضعف بازار سرمایه در تأمین مالی تولید و نرخ بالای تأمین سرمایه از بازار غیررسمی» نیز که به‌عنوان شاخصی برای محیط مالی محسوب می‌شود در زمره مهمترین موانع فعالین کسب‌وکار ارزیابی شده است.

نرخ بالای تأمین سرمایه از بازار غیررسمی خود به تنهایی می‌تواند نشانگر نامناسب بودن محیط مالی در کشور باشد. گرچه ممکن است بنگاه‌ها به لحاظ مدیریت مالی و بودجه‌بندی خود عملکرد مناسبی نداشته باشند، اما بالا بودن نرخ تأمین سرمایه به‌عنوان متغیری که در نظام بازار آزاد و خارج بنگاه تعیین می‌شود، نشان می‌دهد که سازوکارهای حاکم بر اقتصاد در جهت ارتقای محیط کسب‌وکار نیستند. سازوکارهایی که ریشه در سیاستگذاری‌های مالی نادرست دولت و عملکرد نامطلوب نظام مالی و بانکی و بازار سرمایه دارد.

۱. پایش محیط کسب‌وکار ایران در تابستان ۱۳۹۲، ارزیابی ۳۰۴ تشکل اقتصادی سراسر کشور از مؤلفه‌های ملی محیط کسب‌وکار در ایران، مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۹۲.

روند تغییرات مؤلفه محیط مالی در شاخص پایش محیط کسب و کار در نمودار ۴ ارائه شده است. همان‌طور که در نمودار مشاهده می‌شود روند کلی این مؤلفه نزولی است که به معنی بهبود است، اما همراه با نوسان. در فصول بهار و تابستان ۱۳۹۳ نسبت به زمستان ۱۳۹۲ این مؤلفه بدتر ارزیابی شده است اما نسبت به تابستان ۱۳۹۲ بهتر ارزیابی شده است.

نمودار ۴. روند مؤلفه محیط مالی (مشکل دریافت تسهیلات از بانک‌ها) در شاخص پایش

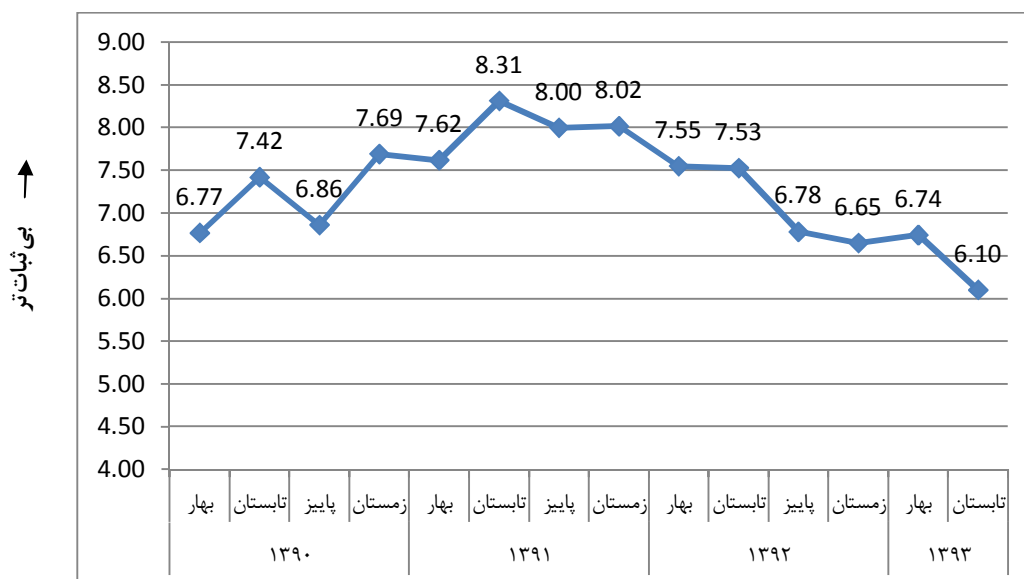

جدول ۹. ارزیابی محیط کسب و کار بر اساس نظریه عمومی کارآفرینی شین

میانگین کل	۱۳۹۳		۱۳۹۲				۱۳۹۱				۱۳۹۰				عامل محیطی	محیط	مجموعه محیطی
	تابستان	بهار	زمستان	پاییز	تابستان	بهار	زمستان	پاییز	تابستان	بهار	زمستان	پاییز	تابستان	بهار			
۷/۶۹	۷/۶۶	۷/۵۹	۷/۴۶	۷/۴۵	۷/۸۰	۷/۵۴	۷/۵۶	۷/۷۲	۷/۹۴	۷/۹۱	۷/۷۵	۷/۹۱	۷/۷۸	۷/۵۷	مشکل دریافت تسهیلات از بانکها	محیط مالی	محیط اقتصادی
۷/۲۹	۶/۱۰	۶/۷۴	۶/۶۵	۶/۷۸	۷/۵۳	۷/۵۵	۸/۰۲	۸/۰۰	۸/۳۱	۷/۶۲	۷/۶۹	۶/۸۶	۷/۴۲	۶/۷۷	بی ثباتی در قیمت مواد اولیه	محیط اقتصاد کلان	
۶/۸۱	۶/۴۷	۶/۷۱	۶/۵۵	۶/۷۸	۷/۴۱	۷/۴۴	۶/۹۴	۷/۱۰	۷/۲۷	۶/۸۲	۶/۸۹	۶/۴۸	۶/۴۴	۶/۰۴	اعمال تحریم های بین المللی علیه کشورمان	ویژگی های صنایع	
۷/۲۶	۶/۷۴	۷/۰۱	۶/۸۸	۷/۰۱	۷/۵۸	۷/۵۱	۷/۵۰	۷/۶۰	۷/۸۴	۷/۴۵	۷/۴۴	۷/۰۹	۷/۲۱	۶/۷۹	ارزیابی محیط اقتصادی		
۶/۵۱	۶/۳۶	۶/۸۱	۶/۴۳	۶/۶۳	۶/۶۵	۶/۳۰	۶/۵۰	۶/۷۸	۶/۹۵	۶/۶۱	۵/۹۸	۶/۴۲	۶/۲۵	۶/۴۶	وجود مفاسد اقتصادی در دستگاه های حکومتی	نهادهای و سیستم سیاسی	محیط نهادی
۵/۰۶	۴/۶۲	۵/۳۷	۴/۸۹	۵/۲۰	۵/۰۵	۴/۷۶	۴/۸۳	۵/۱۱	۵/۰۷	۵/۰۵	۵/۳۷	۵/۱۹	۵/۰۸	۵/۲۷	تمایل مردم به خرید کالاهای خارجی و تقاضای کم...	فرهنگ و ارزشها	
۴/۸۰	۵/۰۸	۵/۰۷	۴/۶۹	۴/۸۱	۴/۷۷	۴/۵۸	۴/۴۴	۴/۶۰	۴/۸۲	۴/۸۰	۴/۶۶	۴/۹۵	۵/۰۹	۴/۸۵	ضعف زیرساخت های حمل و نقل	نظام آموزشی-علمی و تکنولوژی	
۵/۴۶	۵/۳۵	۵/۷۵	۵/۳۴	۵/۵۵	۵/۴۹	۵/۲۱	۵/۲۶	۵/۵۰	۵/۶۱	۵/۴۹	۵/۳۴	۵/۵۲	۵/۴۷	۵/۵۲	ارزیابی محیط نهادی		
۶/۳۶	۶/۰۵	۶/۳۸	۶/۱۱	۶/۲۸	۶/۵۳	۶/۳۶	۶/۳۸	۶/۵۵	۶/۷۳	۶/۴۷	۶/۳۹	۶/۳۰	۶/۳۴	۶/۱۶	ارزیابی محیط کسب و کار (۶ مؤلفه) از ۱۰ (بدترین ارزیابی)		

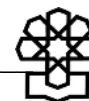
محیط اقتصاد کلان بی‌ثبات به‌عنوان دومین مانع محیط کسب‌وکار کشور ارزیابی شده و به‌عنوان یکی از واقعیت‌های مهمی که گزارش‌های فصلی پایش محیط کسب‌وکار نیز آن نشان می‌دهند کسب‌وکارها به ثبات و امنیت و قابلیت پیش‌بینی‌پذیری آینده در اقتصاد نیاز دارند. «بی‌ثباتی در قیمت مواد اولیه» یکی از عوامل نشان‌دهنده بی‌ثباتی در محیط اقتصاد کلان است که در شاخص پایش محیط کسب‌وکار به‌عنوان معضل دوم محسوب می‌شود. این مؤلفه در شاخص پایش فصل تابستان ۱۳۹۳ نسبت به فصل قبل بهبود قابل توجهی را نشان می‌دهد که رقم آن (۶/۱۰) در طی ۱۶ دوره محاسبه شاخص پایش بی‌نظیر بوده است.

نمودار ۵. روند مؤلفه محیط اقتصاد کلان (مشکل بی‌ثباتی در قیمت مواد اولیه) در شاخص پایش

ویژگی‌های صنایع به‌عنوان جزء دیگر محیط کسب‌وکار از اهمیت بالایی برخوردار است. وابستگی تولید داخل به مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای به‌عنوان یک ویژگی مهم صنایع کشور تلقی می‌شود. اعمال تحریم‌های بین‌المللی علیه کشورمان در سومین طبقه مهم از مؤلفه‌های شاخص پایش محیط کسب‌وکار طبقه‌بندی می‌شود که می‌تواند بیانگر وابستگی تولید داخل به خارج باشد. با توجه به وجود بیماری هلندی در کشورهای صادرکننده نفت (از جمله ایران^۱) تولید به واردات وابستگی دارد، زیرا بر اساس نظریه بیماری هلندی، تولید کالاهای قابل تجارت سودآوری کمتری دارد، لذا تولیدکننده نیز به مونتاژ روی می‌آورد و در واقع به واردات کالای نهایی می‌پردازد. اعمال تحریم‌های بین‌المللی بیشتر به زیان واردکننده است تا صادرکننده، زیرا با اعمال تحریم نرخ ارز سیر صعودی پیدا می‌کند و سود

۱. به کتاب مدیریت اقتصاد کلان در کشورهای صادرکننده نفت، فصل نهم، نشر مرکز پژوهش‌های مجلس مراجعه شود.

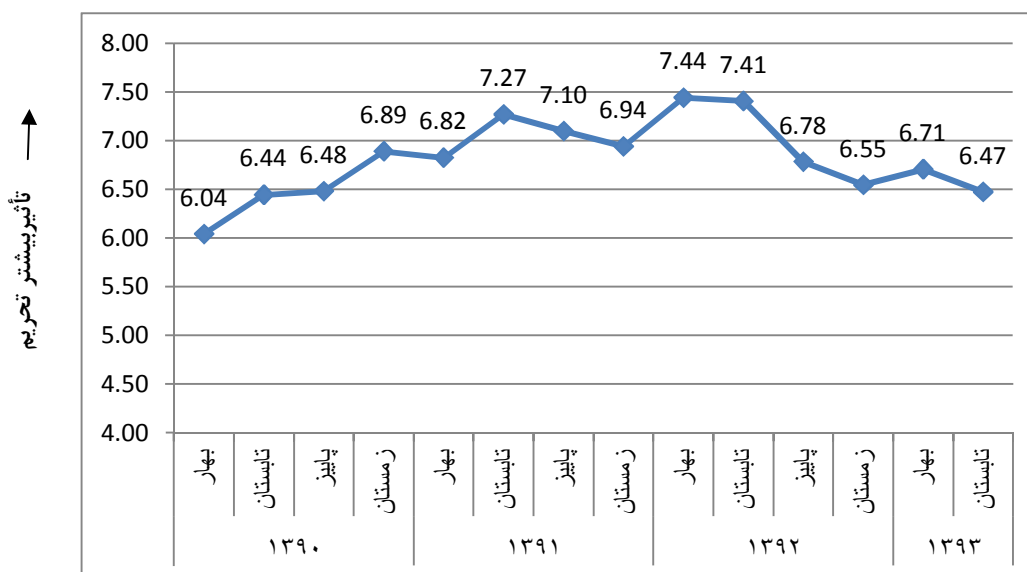

صادرکننده را افزایش و سود واردکننده را کاهش می‌دهد. هر چند برخی صادرکنندگان نیز ممکن است با مشکل صادرات به برخی کشورها مواجه شوند، اما با توجه به وابستگی بیشتر واردات به کشورهای تحریم‌کننده نسبت به صادرات می‌توان گفت که اعمال تحریم‌های بین‌المللی بیشتر به زیان واردکننده به‌ویژه تولیدکنندگان وابسته به واردات مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای است.

ارزیابی تشکل‌های اقتصادی سراسر کشور از مؤلفه «اعمال تحریم‌های بین‌المللی علیه کشورمان» از بهار ۱۳۹۰ تا بهار ۱۳۹۲ روند افزایشی محسوس (از ۶ تا ۷/۴) و از تابستان ۱۳۹۲ به بعد سیر نزولی را نشان می‌دهد. با توجه به آنکه هنوز (تابستان ۱۳۹۳) تحریم‌ها برداشته نشده است این روند می‌تواند بیانگر این امر باشد که تولیدکنندگان با وجود محدودیت‌های اعمال شده سعی در کاهش وابستگی تولید به خارج داشته‌اند و تا حدودی نیز موفق بوده‌اند. این مطلب می‌تواند ناشی از کاهش اثر بیماری هلندی در اثر تحریم نیز باشد که سودآوری تولید کالاهای قابل تجارت را افزایش می‌دهد. ارزیابی این مؤلفه در تابستان ۱۳۹۳ نسبت به ارزیابی همه فصول از پاییز ۱۳۹۰ به بعد از وضعیت بهتری برخوردار است.

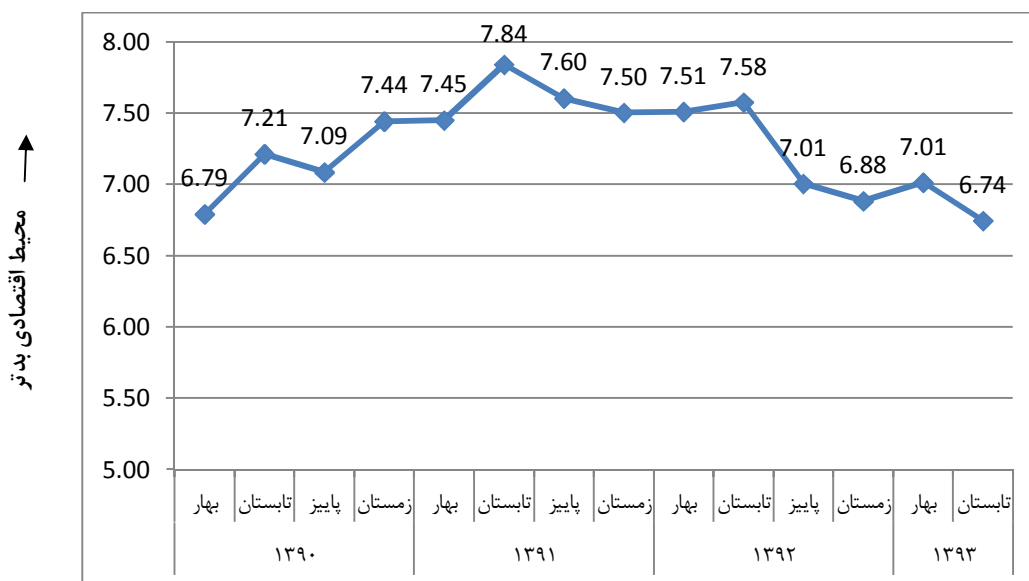
نمودار ۶. روند مؤلفه ویژگی‌های صنایع (اعمال تحریم‌های بین‌المللی علیه کشورمان)

در شاخص پایش محیط کسب‌وکار

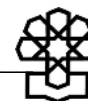
در مجموع محیط اقتصادی از نظر تشکل‌های اقتصادی مورد بررسی در شانزده دوره پایش محیط کسب‌وکار، از شرایط مناسبی برخوردار نیست (۷/۲۶ از ۱۰) که البته در تابستان ۱۳۹۳ نسبت به همه فصول در ۱۶ دوره محاسبه شاخص پایش محیط کسب‌وکار بهتر ارزیابی شده است.

نمودار ۷. روند ارزیابی محیط اقتصادی (میانگین ارزیابی سه مؤلفه) در شاخص پایش

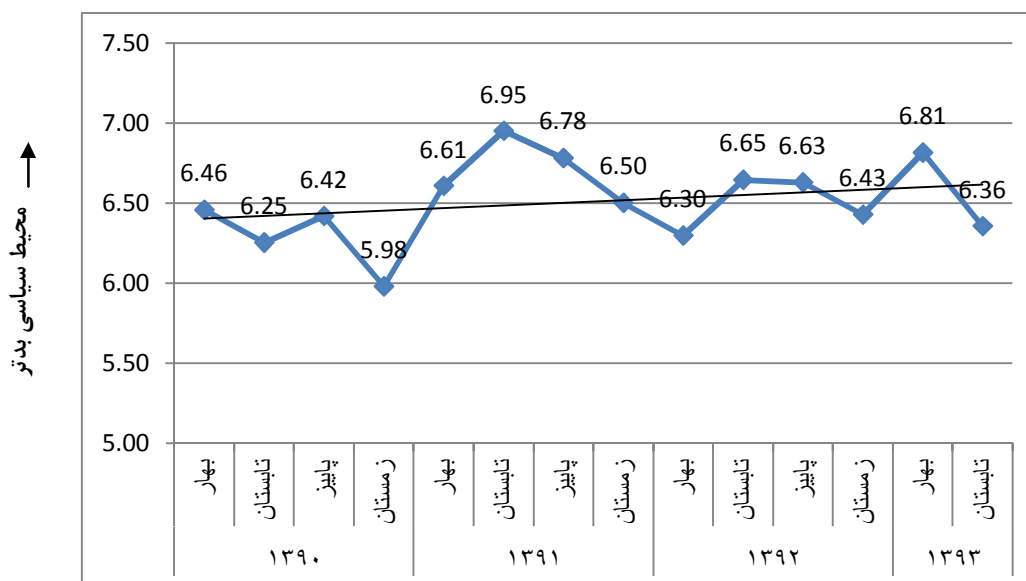

نهادها و سیستم سیاسی، چهارمین مسئله در ارزیابی محیط کسب‌وکار محسوب می‌شود. وجود مفاسد اقتصادی در دستگاه‌های حکومتی را می‌توان به‌عنوان شاخصی برای این جزء از محیط کسب‌وکار تلقی کرد که در محدوده بین ارزیابی ۶ و ۷ ارزیابی شده است. بی‌ثباتی قوانین و مقررات مربوط به تولید و سرمایه‌گذاری و ضعف دادسراها در رسیدگی مؤثر به شکایات و اجبار طرف‌های قرارداد به انجام تعهدات نیز به دنبال آن به‌عنوان مسائل نهادی مطرح در پایش محیط کسب‌وکار هستند که ارزیابی آنها مشابه با ارزیابی مؤلفه «مفاسد اقتصادی در دستگاه‌های حکومتی» است.

نمودار ۸ روند تغییرات ارزیابی مؤلفه نهادها و سیستم سیاسی (وجود مفاسد اقتصادی در دستگاه‌های حکومتی) در شاخص پایش محیط کسب‌وکار را نشان می‌دهد. همان‌طور که در نمودار مذکور مشاهده می‌شود روند کلی شاخص مؤلفه مذکور صعودی، اما با شیب خیلی ملایم است. ارزیابی این مؤلفه در تابستان ۱۳۹۳ نسبت به فصل بهار کمتر (بهتر) بوده است.

نمودار ۸. روند مؤلفه نهادها و سیستم سیاسی (وجود مفاصل اقتصادی در دستگاه‌های حکومتی)
در شاخص پایش محیط کسب و کار

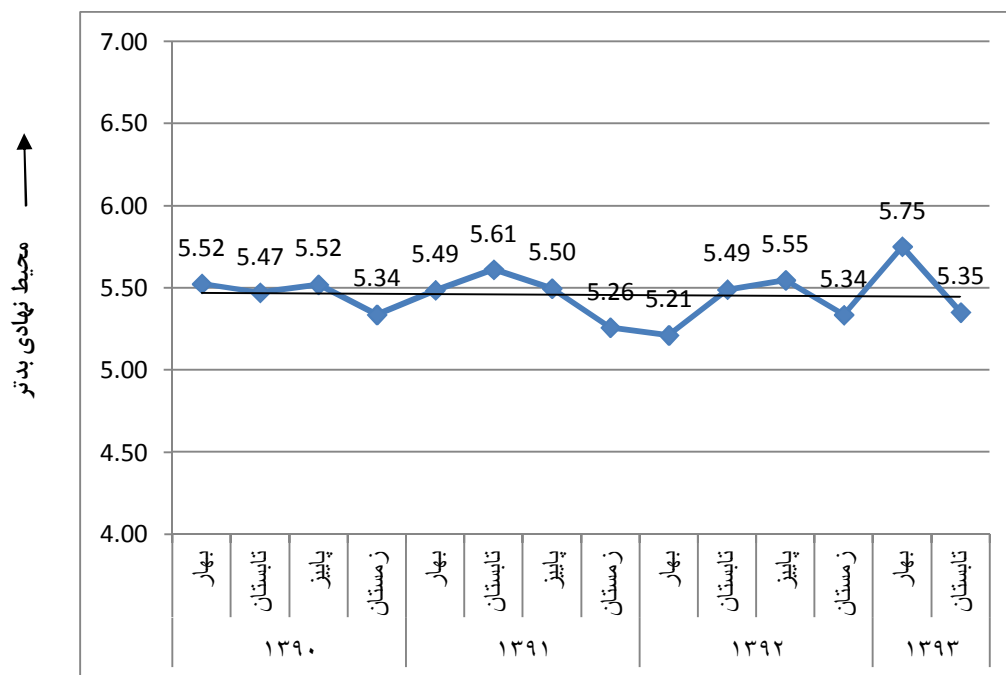
فرهنگ و ارزش‌ها به‌عنوان جزء مهم دیگر محیط کسب‌وکار تلقی می‌شود. این جزء محیط نهادی در شاخص پایش محیط کسب‌وکار به‌عنوان پنجمین دسته از مسائل ارزیابی شده است. «زیاد بودن تعطیلات رسمی»، «تولید کالاهای غیراستاندارد و تقلبی»، «تمایل مردم به خرید کالاهای خارجی» و «تقاضای کم برای محصولات ایرانی مشابه و عرضه کالاهای خارجی قاچاق در بازار داخلی» از زمره مؤلفه‌هایی هستند که از فرهنگ و ارزش‌های جامعه ریشه می‌گیرند یا با آن در ارتباط تنگاتنگ هستند. ارزیابی شکل‌های اقتصادی سراسر کشور از این مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار در دوره شانزده فصل مورد بررسی پایش، نوسان زیادی نداشته است و ارزیابی کمتر (ارزیابی بهتری) (۵/۰۶) از میانگین کلی محیط کسب‌وکار (۶/۳۶) داشته‌اند.

نظام آموزشی - علمی و تکنولوژی را می‌توان به‌عنوان جزء ششم محیط کسب‌وکار معرفی کرد. «زیرساخت‌های حمل‌ونقل» و «زیرساخت‌های تأمین برق» را می‌توان نماگری از جزء نظام آموزشی - علمی و تکنولوژی دانست. در شانزده دوره پایش محیط کسب‌وکار، «ضعف زیرساخت‌های تأمین برق»، «ضعف زیرساخت‌های حمل‌ونقل» بهتر از همه ارزیابی شده‌اند و ارزیابی کمتر از ۵ داشته و روند تقریباً ثابتی را نشان می‌دهند. شایان ذکر است که از زمستان ۱۳۹۲ به بعد این نماگر در حال افزایش (نامساعد شدن) است.

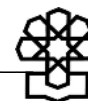
در مجموع محیط نهادی از نظر شکل‌های اقتصادی مورد بررسی در شانزده دوره پایش محیط کسب‌وکار، بهتر از محیط اقتصادی ارزیابی شده است (۵/۴۶ از ۱۰). روند کلی با ثبات و نوسان اندک

حول ارزیابی تشکل‌های اقتصادی در طی دوره بهار ۱۳۹۰ الی تابستان ۱۳۹۳ نشان می‌دهد که هماهنگ با نظریه‌های اقتصادی تغییرات نهادی در بلندمدت و به سختی اتفاق می‌افتد.

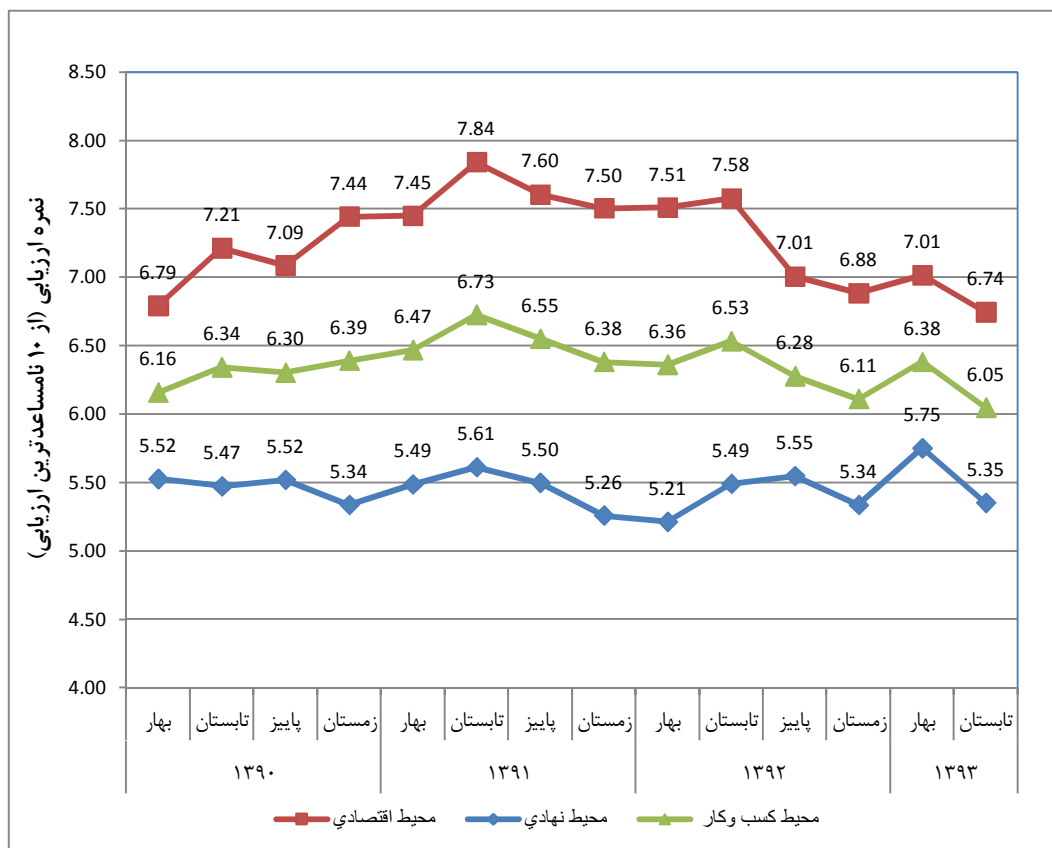
نمودار ۹. روند ارزیابی محیط نهادی (میانگین ارزیابی سه مؤلفه) در شاخص پایش

به‌طور کلی می‌توان گفت که بر اساس شانزده دوره پایش محیط کسب‌وکار توسط مرکز پژوهش‌های مجلس، تشکل‌های اقتصادی وضعیت محیط کسب‌وکار (۶ مؤلفه محیطی) را ۶/۳۶ از ۱۰ (عدد بدترین ارزیابی) ارزیابی کرده‌اند که وضعیت خوبی محسوب نمی‌شود. بر اساس این نظرسنجی محیط اقتصادی کسب‌وکار (۷/۲۶) (شامل محیط مالی (۷/۶۹)، محیط اقتصاد کلان (۷/۲۹) و ویژگی‌های صنایع (۶/۸۱)) ارزیابی نامساعدتری نسبت به عوامل محیط نهادی (۵/۴۶) (شامل نهادها و سیستم سیاسی (۶/۵۱)، فرهنگ و ارزش‌ها (۵/۰۶) و نظام آموزشی - علمی و تکنولوژی (۴/۸۰)) دارند. همان‌طور که در نمودار زیر مشاهده می‌شود روند ارزیابی محیط کسب‌وکار (۶ مؤلفه محیطی اصلی) از بهار ۱۳۹۰ به بعد افزایشی و از تابستان ۱۳۹۲ روند کاهشی داشته است.

نمودار ۱۰. روند ارزیابی محیط کسب و کار و محیط‌های زیرمجموعه آن

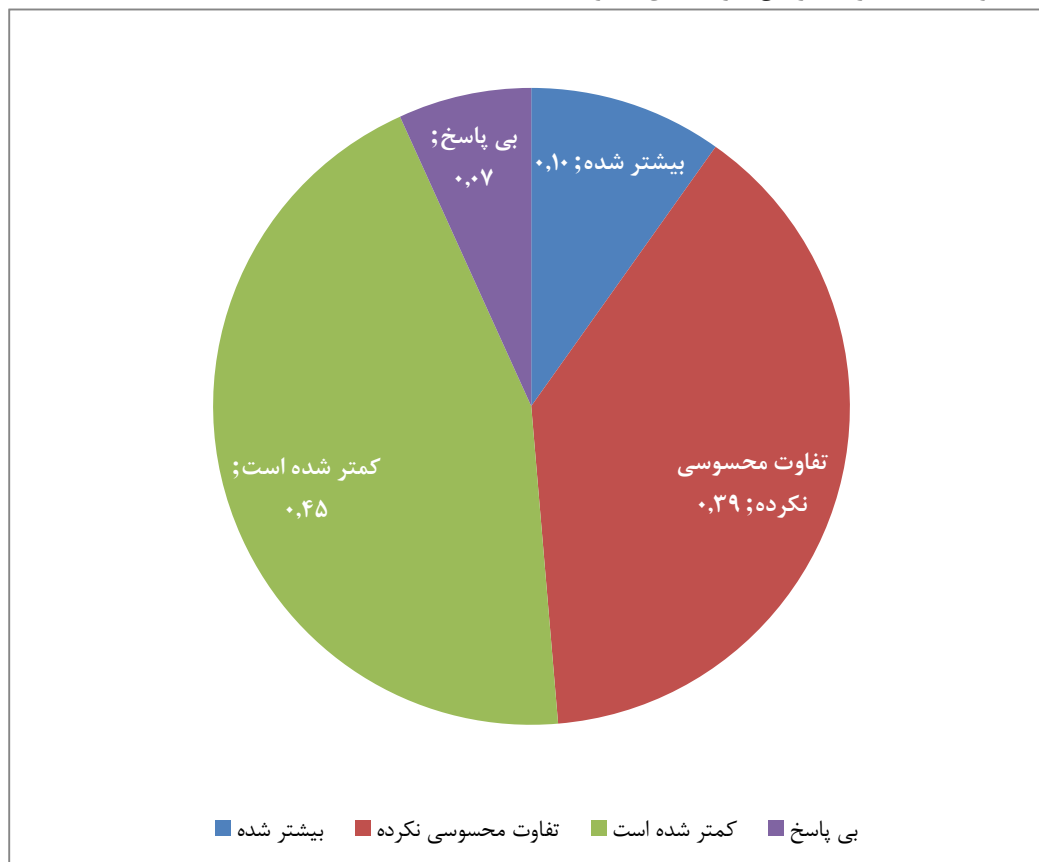
پاسخ‌های تشکل‌های اقتصادی به دو سؤال ویژه تابستان ۱۳۹۳

در پرسشنامه این مطالعه، یک سؤال گزینه‌دار درباره مسائل روز محیط کسب و کار از تشکل‌های اقتصادی پرسیده شده است. در پرسشنامه تابستان ۱۳۹۳، دو سؤال ارائه شده بود که میانگین پاسخ‌های تشکل‌های مشارکت‌کننده در این مطالعه به شرح زیر است:

سؤال ۱. میزان فروش شرکت‌های عضو تشکل شما در نیمه سال ۱۳۹۳ نسبت به نیمه سال گذشته چه تفاوتی کرده است؟

۱. بیشتر شده (۱۰ درصد)
۲. تفاوت محسوسی نکرده (۳۹ درصد)
۳. کمتر شده است (۴۵ درصد)
۴. بی پاسخ (۷ درصد)

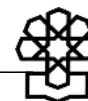
نمودار ۱۱. تغییر در فروش شرکت‌های عضو تشکل در نیمه سال ۱۳۹۳ نسبت به نیمه سال گذشته

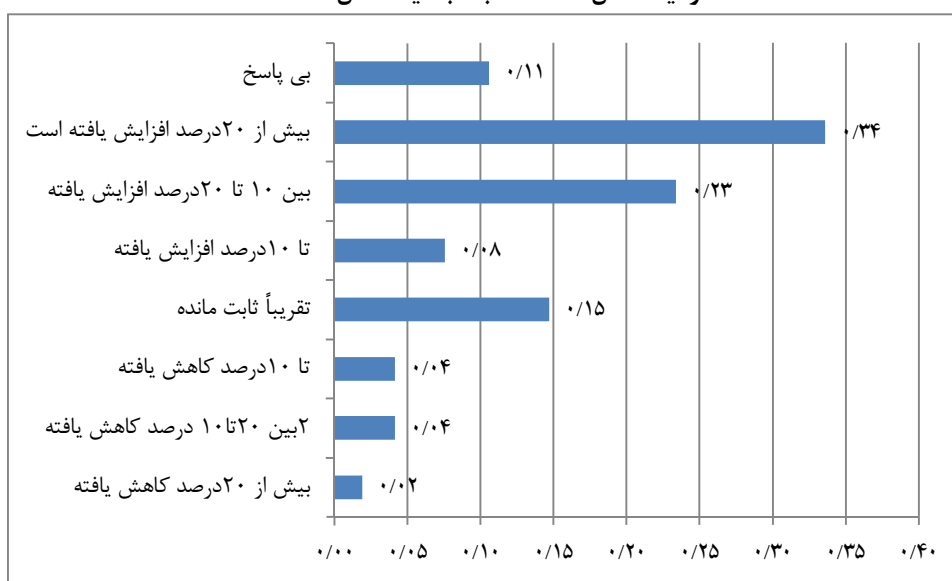
سؤال ۲. قیمت خدمات و مواد اولیه مورد استفاده شرکت‌های عضو تشکل شما در نیمه سال

۱۳۹۳ نسبت به نیمه سال گذشته مجموعاً چه تفاوتی کرده است؟

۱. بیش از ۲۰ درصد کاهش یافته (۲ درصد)
۲. بین ۱۰ تا ۲۰ درصد کاهش یافته (۴ درصد)
۳. تا ۱۰ درصد کاهش یافته (۴ درصد)
۴. تقریباً ثابت مانده (۱۵ درصد)
۵. تا ۱۰ درصد افزایش یافته (۸ درصد)
۶. بین ۱۰ تا ۲۰ درصد افزایش یافته (۲۳ درصد)
۷. بیش از ۲۰ درصد افزایش یافته است (۳۴ درصد)
۸. بی‌پاسخ (۱۱ درصد)

نمودار ۱۲. تغییر در قیمت خدمات و مواد اولیه مورد استفاده شرکت‌های عضو تشکل
در نیمه سال ۱۳۹۳ نسبت به نیمه سال گذشته

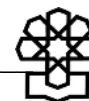
پیوست‌ها

پیوست ۱ - فهرست اسامی ۲۶۵ تشکل اقتصادی مشارکت‌کننده برای تهیه گزارش پایش محیط کسب و کار ایران در تابستان ۱۳۹۳

تشکل‌های کشوری

۱. انجمن کارفرمایان صنایع چوب ایران
۲. انجمن صنفی صنایع روغن‌کشی ایران
۳. انجمن سازندگان تجهیزات صنعت نفت ایران
۴. سندیکای صنایع آلومینیم ایران
۵. انجمن صنفی پرورش‌دهندگان مرغ تخمگذار ایران
۶. شرکت تعاونی سازندگان ملامین و فرآورده‌های وابسته
۷. انجمن شرکت‌های خدمات بیمه‌ای بیمه ایران
۸. شرکت تعاونی فولاد علویجه
۹. اتحادیه تولید و صادرات نساجی و پوشاک ایران
۱۰. انجمن صنفی پرورش‌دهندگان قارچ خوراکی ایران
۱۱. اتحادیه سراسری تعاونی‌های مصرف محلی ایران
۱۲. انجمن صنفی کارفرمایی تولیدکنندگان لامپ روشنایی ایران
۱۳. سندیکای صنایع آسانسور و پله برقی ایران خدمات وابسته
۱۴. سندیکای صنعت مخابرات ایران
۱۵. انجمن واردکنندگان فرآورده‌های بهداشتی، آرایشی و عطریات ایران

۱۶. انجمن پایانه‌داران بنادر ایران
۱۷. انجمن صنفی شرکت‌های حمل‌ونقل ریلی و خدمات وابسته
۱۸. انجمن انبوه‌سازان ایران
۱۹. انجمن کشتیرانی و خدمات وابسته
۲۰. شرکت تعاونی رنگ و رزین و صنایع وابسته
۲۱. کانون سراسری انجمن‌های صنفی بیمه ایران
۲۲. اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان سالامبور و چرم ایران
۲۳. انجمن صنایع پروفیل در و پنجره یو پی وی سی ایران
۲۴. انجمن صنفی واردکنندگان دارو و مواد بیولوژیک دام
۲۵. خانه صنعت، معدن و تجارت جوانان ایران
۲۶. انجمن آزمایشگاه‌های همکار و کالیبراسیون ایران
۲۷. اتحادیه تعاونی‌های مصرف فرهنگیان ایران
۲۸. اتحادیه مرکزی تعاونی‌های مصرف کارگران ایران
۲۹. انجمن صنفی تولیدکنندگان و صادرکنندگان پارافین
۳۰. سندیکای تولیدکنندگان سرنگ و سرسوزن ایران
۳۱. اتحادیه صادرکنندگان گیاهان دارویی و فرآورده‌های غذایی ایران
۳۲. انجمن صنفی آزمایشگاه‌های معتمد محیط زیست
۳۳. اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های سرب و روی ایران
۳۴. انجمن صنایع تولیدکنندگان سموم و دفع آفات نباتی
۳۵. انجمن صنفی کشتارگاه‌های صنعتی طیور ایران
۳۶. انجمن صنایع سرب و روی ایران
۳۷. انجمن صنفی کارفرمایی افزودنی‌های صنایع غذایی
۳۸. شرکت تعاونی تولیدکنندگان فرآورده‌های گوشتی سراسر کشور
۳۹. انجمن ماشین‌سازان و قطعه‌سازان خودرو
۴۰. انجمن مدیران صنایع کارتن و ورق
۴۱. سندیکای صاحبان صنایع داروهای انسانی ایران
۴۲. انجمن صنفی تولیدکنندگان نمک تصفیه ایران
۴۳. سندیکای تولیدکنندگان کاغذ و مقوای ایران
۴۴. انجمن تولیدکنندگان رنگ و رزین ایران
۴۵. انجمن شرکت‌های صنعت پخش ایران
۴۶. اتحادیه سراسری شرکت‌های تعاونی تکثیر و پرورش و صادرات آبزیان ایران
۴۷. انجمن صنفی تولیدکنندگان کاشی و سرامیک کشور
۴۸. اتحادیه مرکزی تعاونی‌های عشایری ایران
۴۹. اتحادیه مرکزی تعاونی‌های کشاورزی دامداران ایران
۵۰. انجمن صنایع و معادن و گچ کشور
۵۱. انجمن صادرکنندگان صنعتی معدنی و خدمات مهندسی
۵۲. انجمن برنج ایران

۵۳. انجمن صنفی صنعت تایر ایران
۵۴. اتحادیه مرکزی فرش دستباف روستایی ایران
۵۵. انجمن مدیران صنایع ایران
۵۶. اتحادیه مرکزی تعاونی‌های روستایی و کشاورزی ایران
۵۷. سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق
۵۸. انجمن صنفی تولیدکنندگان ماء‌الشعیر و مالت ایران
۵۹. انجمن تولیدکنندگان اسید سولفوریک و اولئوم
۶۰. اتحادیه ملی محصولات کشاورزی ایران
۶۱. سندیکای لوله و پروفیل فولادی
۶۲. اتحادیه سراسری تعاونی‌های فرش دستباف ایران
۶۳. انجمن صنفی شرکت‌های مهندسی و ساخت (صنایع نفت و نیرو)
۶۴. انجمن شرکت‌های نمایندگی و خدمات صنعت بیمه کشور
۶۵. اتحادیه صادرکنندگان زعفران
۶۶. اتحادیه فروشندگان زعفران
۶۷. انجمن صنفی مهندسان مشاور و شهرساز
۶۸. انجمن ملی صنعت طیور ایران
۶۹. انجمن داروسازان ایران
۷۰. اتحادیه سراسری تعاونی‌های کشاورزی مرغداران گوشتی ایران
۷۱. اتحادیه مالکان کشتی ایران
۷۲. انجمن شرکت‌های مشاوره سرمایه‌گذاری
۷۳. سندیکای صنعت برق ایران
۷۴. انجمن صنایع تولید لنت ترمز و کلاچ
۷۵. انجمن صنایع چینی ایران
۷۶. انجمن صنفی شرکت‌های بازرسی فنی و آزمایش‌های غیرمخرب
۷۷. انجمن صنفی و صنعتی نشاسته و گلوکز و مشتقات آن
۷۸. شرکت تعاونی تولیدکنندگان فرآورده‌های بهداشتی، صنعتی و آرایشی
۷۹. کانون انجمن‌های صنفی صنایع غذایی ایران
۸۰. کانون سراسری پیمانکاران عمرانی ایران
۸۱. اتحادیه شرکت‌های تعاونی مسافری کشور
۸۲. انجمن صنایع همگن پلاستیک
۸۳. سندیکای تولیدکنندگان خمیرمایه ایران
۸۴. کانون انجمن‌های صنفی کارفرمایان شرکت‌های خدماتی، پشتیبانی و تأمین نیروی انسانی سراسر کشور
۸۵. اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان نرم افزار ایران
۸۶. انجمن صنفی صنایع فرآورده‌های لبنی ایران
۸۷. انجمن شرکت‌های مهندسی و پیمانکاری نفت، گاز و پتروشیمی (APEC)
۸۸. اتحادیه تولیدکنندگان گل و گیاه ایران
۸۹. انجمن صنایع لوازم خانگی ایران

اردبیل

- ۹۰. انجمن صنفی دندانسازان تجربی استان اردبیل
- ۹۱. اتاق اصناف مرکز استان اردبیل
- ۹۲. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اردبیل
- ۹۳. اتاق تعاون استان اردبیل
- ۹۴. انجمن صنفی کارفرمایی نمایندگان بیمه ایران استان اردبیل

اصفهان

- ۹۵. انجمن صنفی شرکت‌های خدمات مشاوره جنوب اصفهان
- ۹۶. انجمن صنفی مهندسان مشاور استان اصفهان
- ۹۷. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان
- ۹۸. انجمن صنفی نمایندگان بیمه توسعه استان اصفهان
- ۹۹. انجمن مدیران صنایع استان اصفهان
- ۱۰۰. انجمن صنفی داروخانه‌های دامپزشکی استان اصفهان
- ۱۰۱. اتاق تعاون استان اصفهان
- ۱۰۲. خانه صنعت، معدن و تجارت استان اصفهان
- ۱۰۳. انجمن صنفی شرکت‌های ساختمانی تأسیساتی و راه‌سازی استان اصفهان

آذربایجان شرقی

- ۱۰۴. انجمن مدیران صنایع آذربایجان شرقی
- ۱۰۵. انجمن صنفی داروخانه‌داران استان آذربایجان شرقی
- ۱۰۶. اتاق اصناف مرکز استان آذربایجان شرقی
- ۱۰۷. خانه صنعت و معدن تبریز
- ۱۰۸. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز
- ۱۰۹. اتاق تعاون تبریز
- ۱۱۰. انجمن پیمانکاران عمرانی استان آذربایجان شرقی

آذربایجان غربی

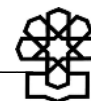
- ۱۱۱. اتاق تعاون آذربایجان غربی
- ۱۱۲. انجمن صنفی مهندسان مشاور آذربایجان غربی
- ۱۱۳. انجمن شرکت‌های ساختمانی و تأسیساتی و راه‌سازی آذربایجان غربی
- ۱۱۴. انجمن صنفی کارخانجات آردسازی غلظکی استان آذربایجان غربی

البرز

- ۱۱۵. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی البرز
- ۱۱۶. انجمن صنفی کارفرمایان حمل‌ونقل کالای کرج
- ۱۱۷. انجمن صنفی تولیدکنندگان بتن آماده و قطعات بتنی استان البرز و غرب استان تهران

ایلام

- ۱۱۸. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایلام

۱۱۹. اتاق تعاون ایلام

۱۲۰. اتاق اصناف مرکز ایلام

بوشهر

۱۲۱. اتاق اصناف مرکز استان بوشهر

۱۲۲. اتاق تعاون استان بوشهر

۱۲۳. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی بوشهر

تهران

۱۲۴. انجمن صنفی پیمانکاران استان تهران

۱۲۵. اتحادیه مرغداران مرغ تخمگذار استان تهران

۱۲۶. اتحادیه نانوایان سنتی تهران

۱۲۷. انجمن صنفی مهندسان طراح و ناظر تهران

۱۲۸. انجمن صنفی فلزات ذوبی و ضایعاتی استان تهران

۱۲۹. اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی تهران

۱۳۰. انجمن صنفی آزمایشگاهیان دامپزشکی استان تهران

چهارمحال و بختیاری

۱۳۱. انجمن صنفی کارفرمایی تکرشته‌ای آموزشگاه‌های آزاد فنی و حرفه ای استان چهارمحال و بختیاری

۱۳۲. انجمن صنفی کارفرمایی دفاتر پیشخوان خدمات دولت و بخش عمومی استان چهارمحال و بختیاری

۱۳۳. خانه صنعت، معدن و تجارت استان چهارمحال و بختیاری

۱۳۴. کانون کارفرمایان استان چهارمحال و بختیاری

۱۳۵. انجمن صنفی کارفرمایی شرکت‌های خدماتی پشتیبانی و غذایی استان چهارمحال و بختیاری

خراسان جنوبی

۱۳۶. اتاق تعاون خراسان جنوبی

۱۳۷. انجمن صنفی کارفرمایی آموزشگاه‌های آزاد فناوری اطلاعات بازرگانی و امور مالی بیرجند

۱۳۸. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی بیرجند

خراسان رضوی

۱۳۹. خانه صنعت معدن و تجارت خراسان رضوی

۱۴۰. اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی مشهد

۱۴۱. انجمن صنفی کارفرمایی مهدکودک‌های خصوصی تایباد

۱۴۲. انجمن صنفی انبوه‌سازان مسکن و ساختمان خراسان رضوی

۱۴۳. انجمن صنفی کارخانجات آرد استان خراسان

۱۴۴. انجمن قطعه سازان خراسان رضوی

۱۴۵. انجمن شرکت‌های ساختمانی و تأسیساتی خراسان رضوی

۱۴۶. کانون انجمن‌های کارفرمایی صنایع خراسان رضوی

۱۴۷. انجمن مدیران صنایع خراسان

خراسان شمالی

۱۴۸. انجمن صنفی دارندگان و رانندگان کامیون اسفراین

۱۴۹. اتاق اصناف مرکز استان خراسان شمالی

۱۵۰. انجمن پیمانکاران خراسان شمالی

۱۵۱. اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی بجنورد

خوزستان

۱۵۲. انجمن صنفی شرکت‌های ساختمانی و خدماتی و تأمین نیروی انسانی بندر امام خمینی (ره)

۱۵۳. اتاق اصناف شهرستان اهواز

۱۵۴. انجمن صنفی کشاورزان شهرستان شوش دانیال

۱۵۵. خانه صنعت و معدن و تجارت خوزستان

۱۵۶. انجمن صنفی کارفرمایی داروخانه‌های دامپزشکی خوزستان

۱۵۷. انجمن صنفی شرکت‌های حمل‌ونقل کالای آبادان و شادگان

۱۵۸. انجمن صنفی آموزشگاه‌های آزاد دزفول

۱۵۹. انجمن صنفی کارخانجات آرد استان خوزستان

زنجان

۱۶۰. اتاق تعاون استان زنجان

۱۶۱. خانه صنعت، معدن و تجارت استان زنجان

۱۶۲. انجمن صنفی شرکت‌های خدماتی و پشتیبانی و فنی و مهندسی شهرستان زنجان

۱۶۳. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی زنجان

سمنان

۱۶۴. انجمن صنفی کارفرمایی صنایع برق و الکترونیک استان سمنان

۱۶۵. انجمن صنفی کارفرمایی دفاتر خدماتی ارتباطی استان سمنان

۱۶۶. اتاق اصناف مرکز استان سمنان

۱۶۷. انجمن صنفی کارفرمایی صنایع غذایی استان سمنان

۱۶۸. انجمن صنفی کارفرمایی نمایندگی‌های مجاز سایپا استان سمنان

۱۶۹. انجمن صنفی کارفرمایی صنایع نساجی و سلولزی استان سمنان

۱۷۰. خانه صنعت معدن و تجارت سمنان

سیستان و بلوچستان

۱۷۱. اتاق تعاون استان سیستان و بلوچستان

۱۷۲. اتاق اصناف مرکز استان سیستان و بلوچستان

۱۷۳. خانه صنعت معدن و تجارت سیستان و بلوچستان

۱۷۴. انجمن صنفی کارفرمایان صنعت شیر استان سیستان و بلوچستان

۱۷۵. انجمن صنفی شرکت‌های مسافربری زاهدان

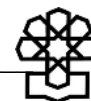
۱۷۶. انجمن صنفی کارخانجات آرد استان سیستان و بلوچستان

فارس

۱۷۷. انجمن پیمانکاران عمرانی فارس

۱۷۸. انجمن صنفی مدیران کارخانه‌های سنگبری استان فارس

۱۷۹. انجمن صنفی شرکت‌های تأسیساتی و تجهیزاتی فارس

۱۸۰. اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی شیراز
۱۸۱. اتحادیه شرکت‌های تعاونی تأمین نیاز صنعت مرغداران استان فارس
۱۸۲. کانون انجمن‌های صنفی کارفرمایی استان فارس
۱۸۳. انجمن مدیران صنایع استان فارس
۱۸۴. انجمن صنفی شرکت‌های حفاری استان فارس

قزوین

۱۸۵. کانون کارفرمایی استان قزوین
۱۸۶. انجمن معماران تجربی استان قزوین
۱۸۷. انجمن صنفی تولیدکنندگان شن و ماسه استان قزوین
۱۸۸. انجمن صنفی کارفرمایی انبوه‌سازان مسکن و ساختمان استان قزوین

قم

۱۸۹. اتاق اصناف قم
۱۹۰. انجمن صنفی شرکت‌های حمل‌ونقل داخلی کالای استان قم
۱۹۱. انجمن صنفی نمایندگان بیمه آسیا استان قم
۱۹۲. انجمن صنفی شرکت‌های خدماتی و پشتیبانی و فنی و مهندسی استان قم
۱۹۳. انجمن مدیران صنایع استان قم

کردستان

۱۹۴. خانه صنعت و معدن تجارت کردستان
۱۹۵. انجمن صنفی کارفرمایی شرکت‌های و مؤسسات حمل کالا سنندج
۱۹۶. اتاق تعاون استان کردستان

کرمان

۱۹۷. انجمن صنفی حمل‌ونقل کرمان
۱۹۸. انجمن صنفی صافکار و اطاق‌ساز استان کرمان
۱۹۹. اتحادیه شرکت‌های تعاونی کشاورزی و مرغداران استان کرمان
۲۰۰. انجمن صنفی کارفرمایی نمایندگان بیمه البرز استان کرمان
۲۰۱. انجمن صنفی سرمایه‌گذاران مجتمع‌های خدمات رفاهی بین‌راهی استان کرمان
۲۰۲. اتاق اصناف مرکز استان کرمان

کرمانشاه

۲۰۳. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمانشاه
۲۰۴. کانون کارفرمایان استان کرمانشاه
۲۰۵. خانه صنعت، معدن و تجارت استان کرمانشاه

کهگیلویه و بویر احمد

۲۰۶. اتاق اصناف مرکز استان کهگیلویه و بویر احمد
۲۰۷. انجمن صنفی کارفرمایی شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پشتیبانی استان کهگیلویه و بویر احمد
۲۰۸. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی یاسوج

گلستان

۲۰۹. انجمن صنفی کارفرمایان کشتارگاه‌های صنعتی طیور استان گلستان
 ۲۱۰. انجمن صنفی کارفرمایی مدیران آموزشگاه‌های آزاد خیاطی آزادشهر و حومه
 ۲۱۱. انجمن صنفی شالیکوبی داران استان گلستان
 ۲۱۲. انجمن شرکت‌های ساختمانی و تأسیساتی گلستان

گیلان

۲۱۳. انجمن صنفی کارفرمایی شرکت‌های حمل‌ونقل جاده‌ای کالاشهرستان بندرانزلی
 ۲۱۴. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی گیلان
 ۲۱۵. اتاق تعاون استان گیلان
 ۲۱۶. انجمن صنفی نمایندگان بیمه آسیا استان گیلان
 ۲۱۷. انجمن صنفی کارفرمایی واحدهای اقامتی مسافر شهرستان بندرانزلی
 ۲۱۸. اتاق اصناف مرکز استان گیلان
 ۲۱۹. انجمن صنفی آرد استان‌های گیلان و زنجان

لرستان

۲۲۰. انجمن صنفی کارفرمایان شرکت‌های مسافربری بروجرد
 ۲۲۱. انجمن صنفی شرکت‌ها و مؤسسات حمل‌ونقل جاده‌ای کالای بروجرد
 ۲۲۲. انجمن صنفی انبوه سازان مسکن و ساختمان استان لرستان
 ۲۲۳. اتحادیه مرغداران استان لرستان
 ۲۲۴. اتاق تعاون استان لرستان
 ۲۲۵. انجمن صنفی آموزشگاه‌های آزاد و فنی حرفه‌ای شهرستان کوهدشت و حومه
 ۲۲۶. انجمن صنفی نمایندگان سایپا استان لرستان

مازندران

۲۲۷. کانون انجمن صنفی مدیران دفاتر پیشخوان دولت غرب مازندران
 ۲۲۸. انجمن صنفی انبوه‌سازان مسکن آمل
 ۲۲۹. انجمن شرکت‌های ساختمانی و تأسیساتی مازندران
 ۲۳۰. انجمن صنایع کانی غیرفلزی مازندران
 ۲۳۱. انجمن صنفی نمایندگان بیمه آسیا استان مازندران
 ۲۳۲. اتحادیه تولیدکنندگان ماهیان سردابی استان مازندران
 ۲۳۳. انجمن کارفرمایان و کارآفرینان صنایع شهرستان بابل
 ۲۳۴. اتحادیه شرکت‌های تعاونی مرغداران ساری
 ۲۳۵. اتحادیه صادرکنندگان مازندران
 ۲۳۶. انجمن صنفی کلینیک‌های دامپزشکی استان مازندران

مرکزی

۲۳۷. انجمن صنفی انبوه‌سازان استان مرکزی
 ۲۳۸. انجمن سازندگان تجهیزات نفت، گاز و پتروشیمی استان مرکزی
 ۲۳۹. انجمن صنفی شرکت‌های ساختمانی و تأسیساتی استان مرکزی

۲۴۰. انجمن صنفی سنگبران شهرستان محلات
۲۴۱. انجمن صنفی کانون‌های آگهی‌های تبلیغات استان مرکزی
۲۴۲. خانه صنعت، معدن و تجارت استان مرکزی
۲۴۳. اتحادیه شرکت‌های تعاونی کشاورزی مرغداران استان مرکزی
۲۴۴. اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اراک
۲۴۵. انجمن مدیران صنایع شهرستان ساوه
۲۴۶. انجمن ارگانیک ایران شعبه استان مرکزی
۲۴۷. انجمن صنفی عایق‌های رطوبتی استان مرکزی

هرمزگان

۲۴۸. اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی بندرعباس
۲۴۹. اتاق تعاون استان هرمزگان
۲۵۰. انجمن صنفی بیمه آسیا استان هرمزگان
۲۵۱. انجمن صنفی کارفرمایی شرکت‌های سواری کرایه استان هرمزگان

همدان

۲۵۲. انجمن صنفی شرکت‌های مسافربری همدان
۲۵۳. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی همدان
۲۵۴. انجمن تولیدکنندگان تخم مرغ نطفه‌دار استان همدان
۲۵۵. اتاق اصناف همدان

یزد

۲۵۶. انجمن صنفی کارفرمایی کارخانجات کاشی، سرامیک و چینی یزد
۲۵۷. اتاق تعاون یزد
۲۵۸. انجمن صنفی شرکت‌های ساختمانی و تأسیساتی و راهسازی استان یزد
۲۵۹. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی یزد
۲۶۰. انجمن صنفی کارفرمایی شرکت‌ها و مؤسسات حمل‌ونقل یزد و حومه
۲۶۱. انجمن صنفی کارفرمایان شرکت‌های حمل‌ونقل کالای شهرستان طبس و حومه
۲۶۲. انجمن صنفی کارفرمایی آزمایشگاه‌های گیاه‌پزشکی استان یزد
۲۶۳. اتاق اصناف مرکز استان یزد
۲۶۴. خانه صنعت معدن و تجارت یزد
۲۶۵. کانون انجمن‌های صنفی کارفرمایی استان یزد

پیوست ۲ - نظرخواهی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی - گروه مطالعات محیط کسب و کار (نظرخواهی فصلی از تشکل‌های اقتصادی سراسر کشور برای انعکاس به نمایندگان مجلس شورای اسلامی)

سؤال: طی تابستان ۱۳۹۳، هریک از مؤلفه‌های زیر، چقدر در اداره شرکت‌ها و واحدهای تولیدی عضو تشکل شما مشکل ایجاد کرده است؟ لطفاً به هر مورد از ۱ تا ۱۰ نمره دهید. به موردی که در اداره واحدهای تولیدی عضو تشکل شما، مشکل چندانی ایجاد نکرده، نمره ۱ و موردی که اداره واحدهای عضو تشکل شما را تقریباً غیرممکن کرده است، نمره ۱۰ بدهید (مشکلات حادث‌تر، نمرات بالاتر).

مشکلات متعارف تولیدکنندگان ایرانی (به ترتیب الفبا)	نمره از ۱ تا ۱۰ (بدترین ارزیابی: ۱۰)
اعمال تحریم‌های بین‌المللی علیه کشورمان	
برگشت چک‌های مشتریان و همکاران	
بی‌تعهدی شرکت‌ها و مؤسسات دولتی به پرداخت به‌موقع بدهی خود به پیمانکاران	
بی‌ثباتی در قیمت مواد اولیه	
بی‌ثباتی قوانین و مقررات مربوط به تولید و سرمایه‌گذاری	
تعرفه پایین کالاهای وارداتی و رقابت غیرمنصفانه محصولات رقیب خارجی در بازار	
تمایل مردم به خرید کالاهای خارجی و تقاضای کم برای محصولات ایرانی مشابه	
تولید کالاهای غیراستاندارد، تقلبی و عرضه نسبتاً بدون محدودیت آن به بازار	
زیاد بودن تعطیلات رسمی	
ضعف بازار سرمایه در تأمین مالی تولید و نرخ بالای تأمین سرمایه از بازار غیررسمی	
ضعف دادسراها در رسیدگی مؤثر به شکایت‌ها و اجبار طرف‌های قرارداد به انجام تعهدات	
ضعف زیرساخت‌های تأمین برق	
ضعف زیرساخت‌های حمل‌ونقل	
ضعف نظام توزیع و مشکلات رساندن محصول به‌دست مصرف‌کننده	
عرضه کالاهای خارجی قاچاق در بازار داخلی	
قیمتگذاری غیرمنطقی محصولات تولیدی توسط دولت و نهادهای حکومتی	
محدودیت قانون کار در تعدیل و جابجایی نیروی کار	
مشکل دریافت تسهیلات از بانک‌ها	
موانع تعرفه‌ای صادرات محصولات و واردات مواد اولیه	
نرخ بالای بیمه اجباری نیروی انسانی	
وجود مفاسد اقتصادی در دستگاه‌های حکومتی	
<p>لطفاً با پاسخ به سؤال ۲ زیر، نظرتان را به سیاستگذاران کشور اعلام و آنها را در تصمیم‌گیری بهتر یاری بفرمایید:</p> <p>سؤال ۱. میزان فروش شرکت‌های عضو تشکل شما در نیمه سال ۱۳۹۳ نسبت به نیمه سال گذشته چه تفاوتی کرده است؟</p> <p>۱. بیشتر شده ☐ ۲. تفاوت محسوسی نکرده ☐ ۳. کمتر شده است ☐</p> <p>سؤال ۲. قیمت خدمات و مواد اولیه مورد استفاده شرکت‌های عضو تشکل شما در نیمه سال ۱۳۹۳ نسبت به نیمه سال گذشته مجموعاً چه تفاوتی کرده است؟</p> <p>☐ بیش از ۲۰ درصد کاهش یافته ☐ بین ۱۰ تا ۲۰ درصد کاهش یافته ☐ تا ۱۰ درصد کاهش یافته ☐ تقریباً ثابت مانده ☐ تا ۱۰ درصد افزایش یافته ☐ بین ۱۰ تا ۲۰ درصد افزایش یافته ☐ بیش از ۲۰ درصد افزایش یافته است</p>	

نام کامل تشکل شما: (الزامی است)..... مهر یا امضای مقام مسئول:.....

نشانی وبسایت تشکل:..... نشانی پست الکترونیک فعال تشکل:.....

(لطفاً پس از تکمیل به دورنگار ۸۳۳۵۷۱۷۹ -۰۲۱ یا پست الکترونیک business@majlis.ir ارسال بفرمایید) مهلت ارسال: ۷ روز پس از دریافت پرسشنامه.

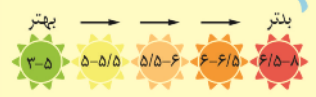
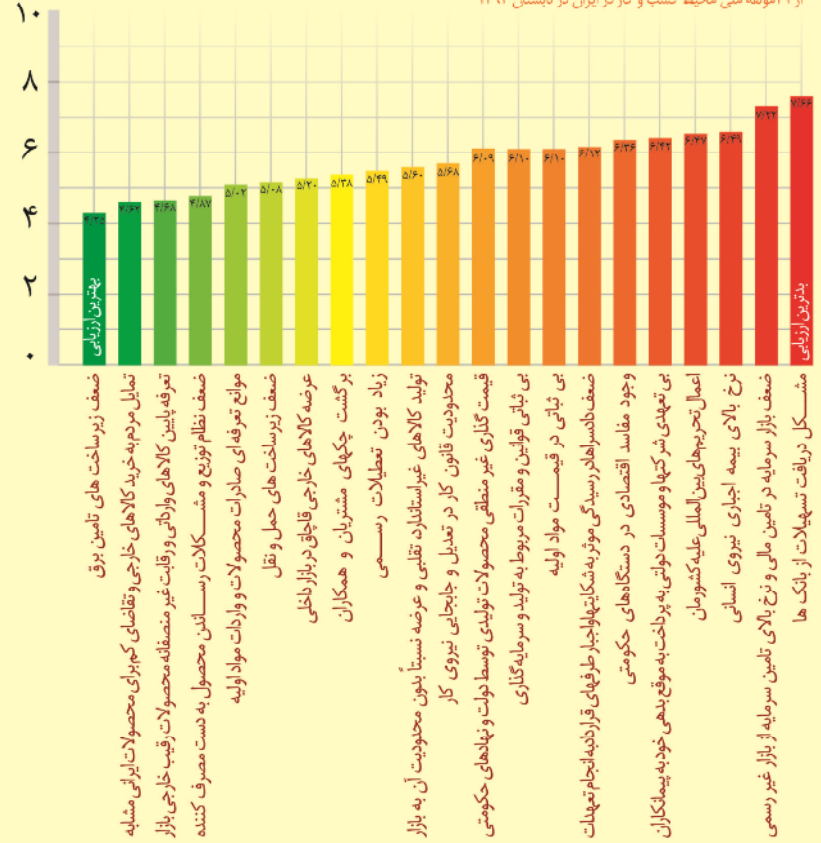
مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
گروه مطالعات محیط کسب و کار

هفدهمین گزارش فصلی پایش محیط کسب و کار (تابستان ۱۳۹۳)

برآیند ارزیابی ۲۶۵ تشکل اقتصادی از سراسر کشور
از ۲۱ مولفه ملی محیط کسب و کار در ایران در تابستان ۱۳۹۳

معرفی گزارش‌های پایش محیط کسب و کار

گزارش حاضر، ارزیابی ۲۶۵ تشکل اقتصادی سراسر کشور از ۲۱ مولفه ملی محیط کسب و کار ایران در تابستان ۱۳۹۳ است. تعریف عملیاتی محیط کسب و کار در این گزارش، عبارتست از: «مجموعه عواملی که در آثاریه یا عملکرد بنگاه‌ها موثرند اما تقریباً خارج از کنترل مدیران بنگاه‌ها قرار دارند». مولفه‌های محیط کسب و کار در این گزارش طی زمستان ۸۸ تا بهار ۸۹ با روش داده بنیان از «مجموعه مشکلات اداره بنگاه‌ها» ابراز شده توسط تشکل‌های اقتصادی مادر و نیز ۳ دور اظهار نظر ۸۰ تشکل اقتصادی به روش دلفی بدست آمده‌اند. در پرسشنامه این گزارش که از پاییز ۸۹ در ۲۰ روز آخر هر فصل برای تشکل‌های اقتصادی شناخته شده در سراسر کشور ارسال می‌شود از مسوولان رسمی تشکلهای خواسته می‌شود ارزیابی خود را از میزان اختلال هر یک از مولفه‌ها در اداره واحدهای تولیدی آن تشکل در فصل مورد بررسی با اختصاص یک کمیت بین یک (بهترین ارزیابی، شرایطی که مولفه در اداره بنگاه‌ها بی‌تاثیر بوده است) تا ده (بدترین ارزیابی، شرایطی که مولفه مورد ارزیابی باعث تعطیلی بنگاه‌های آن تشکل شده است) اعلام کنند. میانگین وزنی ارزیابی تشکلهای در دوره مورد بررسی پس از اعمال وزن سهم استان متبوع تشکل و سهم بخش متبوع تشکل از تولید ناخالص داخلی، بصورت عددی بین یک تا ده اعلام شده است.

منابع و مآخذ

۱. پرسشنامه‌های تکمیل شده توسط ۲۶۵ تشکل اقتصادی از سراسر کشور در فرآیند مطالعه میدانی این گزارش (اصل پرسشنامه‌های تکمیل شده در گروه مطالعات محیط کسب‌وکار در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی محفوظ است)
۲. مرکز آمار ایران، حساب‌های ملی ایران ۱۳۷۰-۱۳۹۰.
۳. گروه مطالعات محیط کسب‌وکار مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، گزارش‌های پایش محیط کسب‌وکار ایران، سال‌های مختلف.
4. Shane S. A General Theory of Entrepreneurship: The Individual-Opportunity Nexus. Edward Elgar Publishing, 2003.
5. Shane, S. and Venkataraman, S. The promise of entrepreneurship as a field of research. Academy of Management Review, 26(1), 2000.
6. Churchman c. Philosophical Speculations on Systems Design, center for research in management science, university of California, 1973.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۱۴۱۴۲

عنوان گزارش: پایش محیط کسب‌وکار ایران در تابستان ۱۳۹۳ ارزیابی ۲۶۵ تشکل اقتصادی سراسر کشور از مؤلفه‌های ملی محیط کسب‌وکار در ایران

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه مطالعاتی محیط کسب‌وکار)

تهیه و تدوین‌کنندگان: مریم احمدیان، شاهین جوادی، زهرا نعیمی

ناظر علمی: سیدامیر سیاح

اظهار نظر کنندگان: فتح‌آ... تار، رویا طباطبایی یزدی و بایزید مردوخی

متقاضی: معاونت پژوهش‌های اقتصادی

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. محیط کسب‌وکار

۲. محیط نهادی

۳. محیط اقتصادی

۴. شاخص

۵. نگرش سنجی

۶. تئوری عمومی کارآفرینی شین

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۱۱/۱۲